

49

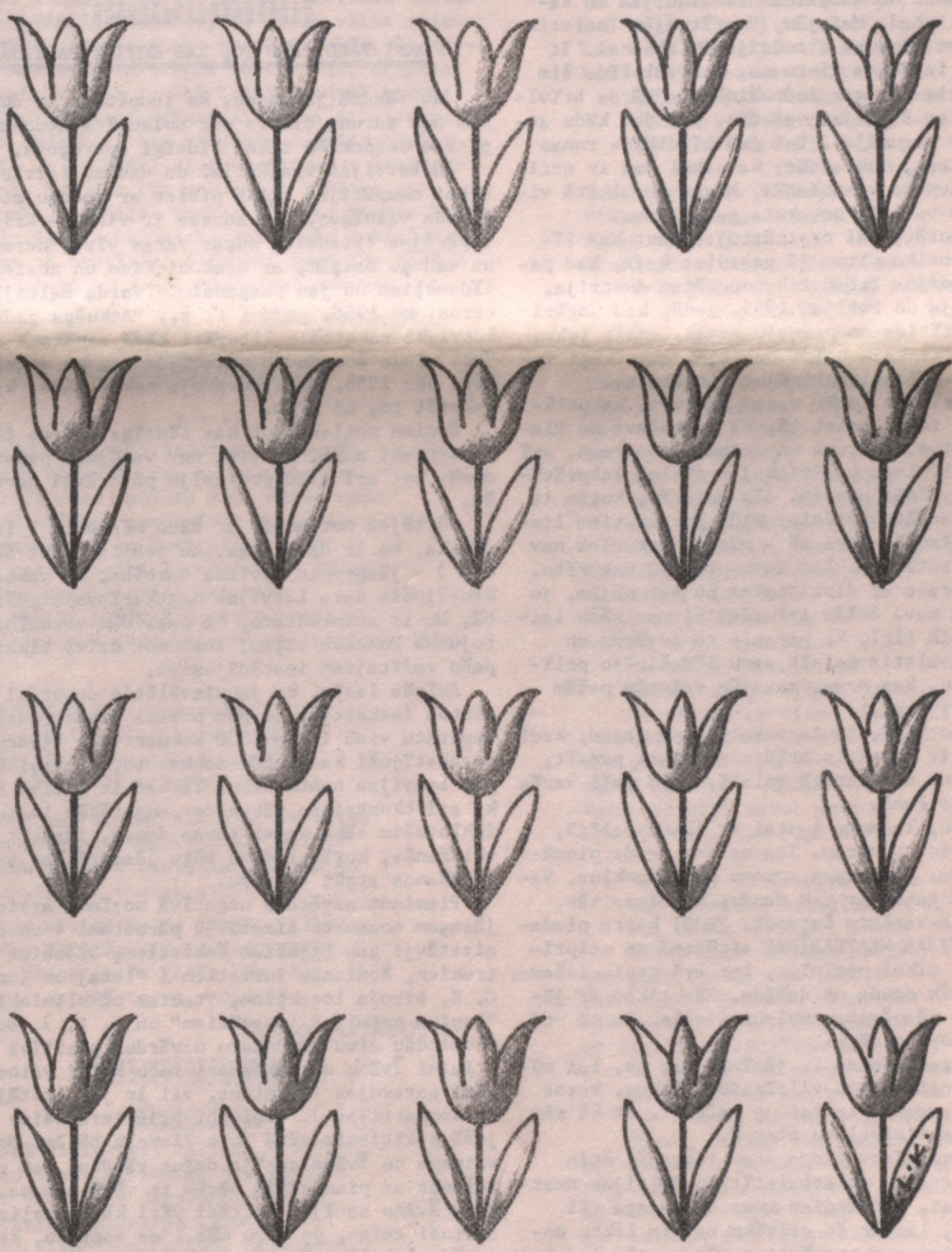
Latvian Montreal

Montreālas Latviešu
Biedrības
ZINOTĀJS

ISSN 0227 - 2423

1990. GADA MAIJS MONTREALA, KVEBEKĀ 42. GADA GĀJUMS Nr. 5. (494.)

kas plīvojot visapkārt (toreiz vēl Latvijas karogs bija pretestības simbols), esot tikai sākums - mēs cīnīsimies par Latvijas brīvību.

Daļa Ivāna apsūdzība komūnismam, kuŗu viņš puda rakstā, kad gatavojās izstāties no kompartijas, ir pārmetumiem pilna. Tādu ne vienmēr pauž pat tie, kuŗus šis komūnisms ir ilgus gadus malis savās dzirnās. Gribētos ticēt, ka Ivāns ir saredzējis zaļo gaismu, kas vienmēr ir degusi un deg uz tā ceļa, kas ved pie tautas, kas mudina kļūt patiesiem patriotiem. Iespējams, ka šo gaismu saredzēja arī Ž. Spure, Noviks, A. Grigulis un V. Lācis, bet aizvēra acis un savus soļus lika pa tumsas ceļu...

Absurdas ir runas par kaut kādu referendumu Baltijas valstīs, kuŗā tiktu jautāts, ko grib tie miljoni kolonistu, kas iepludināti Latvijā. Tāpat tas tiktu jautāts visu daudzo raķešu bāžu apkalpēm un viņu piederīgiem, kas netiek skaitīšanās fiksēti.

Kamēr Maskava neatdos brīvību kolonizētām tautām, tikmēr Rietumiem jāveido attiecības ar Kremli atvērtām acīm. Kaut nu tā būtu! Bez ietekmīga spēka atbalsta Baltijai ir maz cerību atgūt tai atņemto. Mēs esam šāda atbalsta gaidās.

Visiem iespējamajiem līdzekļiem baltiešu tautas cenšas atgādināt pasaulei, ka viņas vēlas atjaunot zaudēto. Pēdējo dienu notikumi rāda, ka apelēt pie Maskavas ir tikpat kā veltīgi. Kremlis, acīmredzot, vismaz tuvākā laikā, nedomā atdot laupījumu. Šai noziedzīgai sistēmai ir visi vajadzīgie līdzekļi, lai paturētu Baltiju savā verdzībā. Ja ir kādas slepenas norunas lielvalšu starpā, tad par tām nekas nav zināms...

Un tomēr, Baltijas tautas tic, ka vismaz šoreiz dižo valdību valdnieki saklausīs izmisīgos saucienus un centīsies ietekmēt pasaules pēdējo kolonizāciju uz dekolonizācijas procesu.

GUNĀRS FREIMANIS.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

es redzu zvaigzni nedziestošu spožu
lai arī tēvzemē viss tumsas skaits
šīs zvaigznes spožums mani uztur možu
šo vadzvaigzni par brīves sapni sauc
cik gadus jau es sevi rītam pošu!
kaut gaismu melni ļaunpirksti žpauz
es savu sapni tumsai neatdošu
mans sapnis palīdzēja taigu brist
Dievs! neļauj vadzvaigznei ne gaist ne dzist

...
tikmēr tēvu zemi apdziedāt
kamēr nebeigs viņu tumsa klāt
tikmēr tēvu zemes sāpi just
kamēr nesāks cirstās brūces zust

vai mūs saprot tas kas pats ir brīvs
kuŗam tēvs nav nogalēts bet dzīvs?
vai mūs sadzird Dievs kad lūdzam to
lūdzam lai no tumsas atbrīvo?

tad kad noziedzīgums tiesāts tiks
kad tas pārstās elpot purvā stigs
balta diena ausīs gaišs būs viss
kas bij aptumšots un apdzisis

GUNĀRS FREIMANIS.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

NEMIRSTĪGIE.

Pūrā viņiem bij ielikts viss. -
Gan senču sīkstums, gan vājums.
Uz verdzības drupām piedzimis
Brīvības kareivju gājums.

Visapkārt šaubas. Apmulsums.
Neziņa un maldu plūdi.
Kad pāri Latvijai saule tumst,
vien nedaudzi uzņemās sūtību.

Vēl tauta nebija briedusi
brīvību ieelpot krūtīs. -
Gadsimtiem jūgu cietusi,
dzīta klaušās un šķūtīs.

Vien nedaudzi uzsāk ceļu,
kas nemirstības vīts.

Viņiem pieminekli ceļu,
tas mūžības debesīs stīdz.

Kadīķis, kas krūmājā zel košs,
kaktuss, dienvidsaules tveicē ziedot,
sevi ziedēšanai poš -
nelūdzot, lai slavējumu iedod.

Kurši, zemgaļi un piektais gads,
zaļie latgalieši, zēni Cēsīs...
Viņu soļiem pievēršas mans skats,
pagurums ja ceļa gaismu dzēsis.

o o o

Vien tas, kas ar tautas sāpi,
kas tautas cerībā viss,
mūžības debesīs kāpis
un tur arī palicis.

Vien to, kuŗa rakstāmpalva
ticību Latvijai pauž,
tautas svētība balvo
un savā dvēselē auž.

Un Latvijas dzimšanas brīdī,
kad ceļš vēl bij tumsā tīts,
kad ceļš vēl bij svešnieku mīdīts,
kad varēja neataust rīts...

trīs dzejnieki sirdis savas
tēvzemei dāvāt steidz.

Svešnieki Latvijā lavās,
bet viņi - brīvību sveic.

Skalbi klausās Valka,
Virzu - Kurzemes krasts.

Abiem nāk talkā

Akurāters - nesaudzīgs, ass.

Trīs pulkveži tapšanā iekūst,
pulkū priekšgalā iet.

Viņu gaitas un sniegums
pāri laikgriežiem zied.

Zied armijas ērkšķainais sākums -
skumjais atiešanas ceļš.

Tad - dižais nākums

Latviju saulē ceļ.

Gan asinīm slēcīta taka -

krīt Kalpaks, Grundmanis, Zolts.

Bet dūre latvietim smaga -

bēg Vācietis, Bermonts, Golts.

Zemitāns saņem paldies,

ka vareni cīnījies.

Liepājas pučā maltās

Baloža rotas briest.

Kā kalnu strauti upē

plūst armijā arājs, gans.

Un visiem ir viena rūpe,

lai brīvības dziesma skan.

Pēc gadsimtu ilgā spaida

tautā pamodums vird.

Vairs apturēt nevar gaitu -

būt brīviem, vai cīņā mirt!

o o o

Iet gadi un granītā tēlus

sāk tēlnieki varoņiem kalt.

Bet mātēm apraudot dēlus

kļūst matu vaiņags balts.

Iet gadi un Latvija iekūst

vēl nejustā gaismā. Un prieks

vēl nejustu dzidrumu iegūst,

ir izgulēts verdzības miegs.

Ne hercogs ir kungs vairs ne vācietis,

ne zviedriem kas pieder, it viss,

kas atmodā sapņots, ir sācies,

Dievs, neļauj tam pagaist un dzist!

Bij gadsimtu baisma, bij klaušās,

bij valodu briesmas, bij nakts.

Nu brīvības sagšā aužas

gan Laimas, gan Māras raksta.

Kas latvieša dvēselei postošs

tiek izravēts, sāpus tiek likts.

No daļu dziļumiem mostas

vieds paudums, kas slīgšņā liedz stigt.

pieri.

"Šī ir mana māja, un es varu iet, kur gribu. Tu esi pieklīdis, kā kaimiņu kucēns. Ja nepratīsi godu, pateikšu papam, lai parāda vērtus."

Redz, kas par valodu. Šī esot viņas māja.

"Nu, ja šī ir tava māja, pagādā špickas un parādi, kur tas upes līcis! Saimnieks mums lika sakurt uguni."

Stērbeles vien nostiepās, un skuķis bija prom. Aptaustīju žokli, viens zobs tāds kā vaļīgāks, bet vēl turas. Sasodīta neraža! Pēc Īsa brīža skuķis klāt ar špickām; lai nākot līdz, parādīšot līci.

"Vika aizmetās meklēt Zeltu. Jāpagaida."

"Nav vērts. Līcis ir labi patālu. Un kamēr sakursim uguni, zirgi būs klāt."

"Bet Vika!"

"Neuztraucies. Zelma nav pamatskolniece. Gan viņa zinās, kā tavu draugu aizvest. Bet nu - aiziet!"

Sanāca cemme. Tāds ganuskuķis pems tevi un izrīkos. Baigi uzstājīgs kveķšis. Laikam, jau no tā bajāru putras grāpja būs iestrēbis kādu karoti pa virsu. Tagad sāk jau komandēt. Ja paaugšies, ko tad?... Šī palēkdamās jož. Nekā nebij. Rīgas puika neskrīs katram ganuskuķim pakā. Prātīgā mierā sāku kātot uz to pusi, kur šī aizjoza. Man laika diezgan, un tās slapjās bikses nav neko patīkamas. Tā, savā nodabā svilpodams, biju jau gandrīz birzītei cauri. Atjēdzos, ka skuķis atkal nosvīdis. Ceļi daļās. Pa kurū nu? Šī atspiedusies pret sakrupušu bērzu. Gaida.

"Vai tad tētiņam nav grūti tādu gabalu kājām?"

Nu, šī spindzele sāks par mani pīrgt.

"Nekasies un iesim!" uzsaucu. Nebiju paradis ar šādiem skuķiem krāmēt. Cik gan tādai tas prāts var būt!

"Labi, iesim. Tik nevelcies kā slims teļš. Tālu vairs nav."

Vai tu redzēji, kas par skabargu! Es šai teļš. Nu pagaidi, spička. Es tev tādu teļu parādīšu. Metos, lai nogrābtu un drusku iedzītu respektu. Bet kur tu! Stilbi vien nozibēja, un abi kā pavasara kucēni bizojām pa ceļu. Nav jau slikti izvēdināt plaušas. Elsodami blenzām viens otrā un sākām smiet. Smējāmies tā pamatīgi, kā bērni, kas ieraudzījuši vardi lecam.

"Tie ūsiņi nemaz nav slikti lieta. Vajadzētu prasīt kādam, kas kaut ko vairāk zin, " sāku prātot.

"Paprasi man!"

"Ko tad tu zini?"

"Es zinu, ka govīs sāk dzīt ganos. Es zinu, ka rumulējas. Es zinu, ka jā pieguļā..."

"Bet nezini, ka ar tevi notiks par tām slapjajām biksēm."

"Nekas nenotiks. Rumulēšanās ir cauri. Nu sāksies pieguļa. Un tā ir pavisam cita lieta."

"Ak tā, pavisam cita lieta!"

"Jā, tā ir puīšu lieta."

"Tad tagad puīši varēs mērcēt meitas upē?"

"Nē, mērcēšana vairs nebūs. Tagad sāksies dziedāšana."

"Tā, meitas var padarīt puīšiem slapjas bikses un par to puīšiem jādzied. Baigais numurs."

"Rumulējas, lai vasarā odi nekož."

"Man dibenā nekad odi nav koduši."

"Tu vēl uz laukiem bikses neesi novilcis."

"Vai tad jums te ar plikiem dibeniem skraida?"

"Visādi gadās, un tad labāk, ja laikus nodrošinās!"

"Ko mēs te burbuļojam. Kur tā uguns jākuž?"

"Redzi, tur maika jau ir sanesta. Pielaid tik uguni."

Ar uguns pielaišanu tik vienkārši nebija. Rīgā ar uguni krāmējās pažarnieki. Mēs, čaļi, labi ja aizšīlām papirosu. Te nu jādedzina vesela kaudze. Sakāpāju labu čupu špicku. Skuķis tik smīn. Noskaitos.

"Dod šurp. Redzu, ka ar tādām lietām, kā uguni, vēl neesi iemācījies."

Šī kā kāda Zaula meita grib man rādīt savu māku. Nē, dusmas ir nevarības pazīme. Savaldījos. Ja jau

šī grib rādīt, lai rāda. Pasviedu špickas un gāju apstaigāt upes līci. Upīte, kā jau Zemgales upe, klusa un mierīga, ne pārāk plata, ar krūmiem apauguse. Vietiņa uz ūsiņu. Redzēs, kas te notiks. Ja tas Vika būtu ātrāk atvilcis, varētu pārrunāt darbības plānu. Izskatās, ka ar to, kā parasts, gaisa nebūs. Tam puikam, kur brunči, tur prāts. Citādi prātīgs zēns, bet katru jau Dievs soda pēc viņa nopelniem. Lai kam, no viņa nekāda palīdzība nebūs. Skuķis bija uguni aizkūris un sauca:

"Nāc nu, apžāvē stilbus. Vēlāk nebūs laika! Šāds vīzdegunīgs tonis man gan nepatika, bet ka tā padomā, ar slapjiem stilbiem ar nav nekāda būšana."

"Šodien mums būs Klāvs ar ermoņikām. Varēs sagriezt polku. Vai tu proti polku?"

"Skaidrs, ka protu. Bet kāda tev daļa?"

"Māsas ar tādu, kam slapjas bikses, nedejos, un lielām meitām nebūs laika ar puikiņām krāmēt. "

"Tu, laikam, domā, ka es ar tevi krāmēšos?"

"Nav jau spiesta lieta. Varēsi paklausīties dzegūzi."

Tāda mute tik mazam skuķim.

"Jā! Zirgi nāk!" šī iesauca un palēkdamās jož pretim.

Jā, tur jau viņi jā. Pats saimnieks uz meļņa. Aiz viņa vēl četri. Un tad rati, pilni sievām un meitām, meijām appuškoti, kā uz lielu salaišanu.

Saimnieks piejāj pie ugunskura, nokāpj. Arī pārējie, kā kādā rituālā, zirgus pieturot, pietājas puslokā. Ir svinīgs klusums. Saimnieks noņem cepuri. Arī pārējie dara to pašu.

"Esam atveduši zirgus šogad pirmo reizi pieguļā. Nodosim tos ūsiņa gādībā. Lai tad viņš tos sargā visu gaļu vasaru. Un tagad nodziedāsim viņam par godu dziesmu, ko mūsu senči ir vienmēr dziedājuši šādā reizē."

Saimnieks ar tādu skanīgu zemu balsi sāk: Tumšā naktē, zaļā zālē. Un pārējie uzķēy līdz. Tas skan, skan kā kāda sena lūgšana. Šajā mirklī liekas, ka senči ir atkal pulcējušies, lai ievadītu vasaru pēs savām senām tradīcijām. Kas tas ūsiņš tāds, to vēlāk uzzināju no saimnieka. Tagad tāda svinīga, pacilāta noskaņa. Upes līcī, vakara krēslā izskan dziesma. Saimnieks savu melni sapin un palaiž. Pārējie puīši dara to pašu. Sievas izceļ grozus un vīri - mucīgu. Gandrīz tā kā Jāgos. Tikai Jāgu dziesmu vietā skan citas, man nedzirdētas.

Tagad jācep pentogu! Laikam, tā bija saimniece, kas to teica. Lielā pannā sadauza olas un sagriež gaļu. Tad tā, uzmaukta kātā, tiek turēta virs uguns.

"Pentogs ir ūsiņos jāēd," mazā čirka mani pamāca.

"Tas droši vien derīgs pret cērmēm, tāpat kā tavs ūdens pret odiem."

"Tu labāk nesmejies. Ar ūsiņu vajag sadzīvot. Šei!" un viņa man iespīēž rokā olu. "Iesim!"

"Kur?"

"Iesim pie zirgiem."

"Pie zirgiem? Zirgi olas neēd."

"Muļķi, nāc! ūsiņos olas un zirgi vajadzīgi, lai tu zinātu, kas ar tevi notiks vasarā."

Tas nu bija kautkas jauns, atkal kādas burvības. Tie ļautiņi, laikam, dzīvo vēl pagājušā gadu simtā. Joka pēc gāju arī. Zirgi netālu mēģina sagrābstīt jaundīgušo zāli. Mierīgi ēd. Skuķis pieiet pie meļņa, paglauda, kaut ko stāsta, tad noliek olu pie kājām.

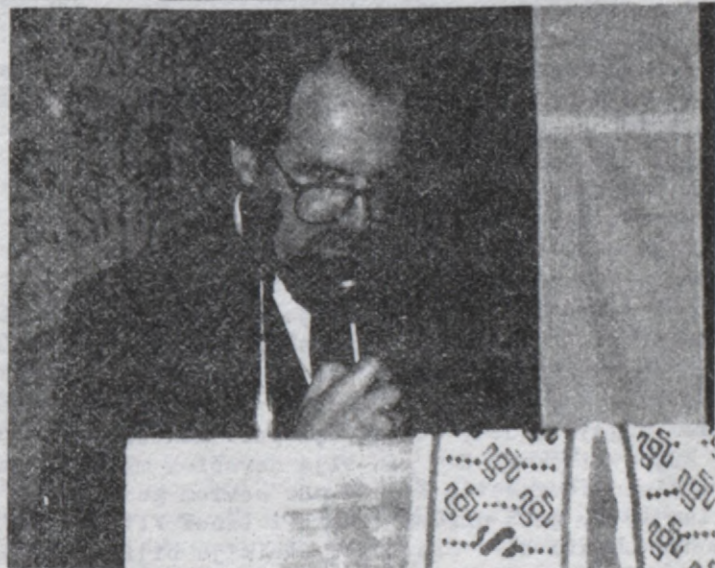
"Nāc, liec tu arī!"

"Kāds tur labums? Zirgs uzkāps un samīs. Ja gribi viņu baņot, bāz mutē."

"Vai visi pilsētā tik dumji, kā tu? Zirgam ir jāuzkāpj olai, tad tu zināsi, vai savu mīļoto dabūsi, vai ne."

"Ko tad tu gribi dabūt?"

"Es gribu zināt, vai kāds par mani domā. Man

BALTIEŠU VAKARS 1990. gada 4 aprīlī, Otavā.

1. Kima Kambela, Kanadas tieslietu ministre uzrunā dalībniekus. 2. Tālie ciemiņi - Tunne Kelams, Igaunijas Padomes (Council of Estonia) priekšsēdis un Lietuvas Republikas viceprezidents Bronius Kuzmickas. Igaunis Tõnu Parmings teic runu. 4. Kanadas ārlietu ministrs Dž. Klarks ierodas vakarā. 5. Vakara dalībnieki Ilga Štauvere un Sigurds Andersons. 6. Dr. Guntis Silipšs lasa I. Ivaska dzeju. 1., 2., 3. un 6. A. Tenne-Šena; 4. un 5. D. Ziedīgas foto uzņēmumi.

CANADA AND THE BALTIC STATES
IN THE
AGE OF PERESTROIKA.

Empires are not eternal nor is there any purpose in sustaining them with external supports when their collapse is imminent through implosion. Rather, our energies should be devoted to the facilitation of a peaceful transition to the inevitability of a post-imperial era. There is nothing inherently holy about the Soviet Union which would justify an exception to the aforementioned observation. It is nothing more or less than a secular-ideological entity grafted onto the conquests of the imperial Russian state.

The Soviet Union has remained a prison of nations which are locked into cells forged by the Czars as they expanded into the contiguous territories of peoples set off from each other by civilizational traditions, religion, language, culture, political history and even physiology. While we should heed the calls to a common European home from the Urals to the Atlantic, it is important to note that the Soviet totalitarian state and the Czarist tradition which it succeeded do not share three key elements of the Western heritage - namely, the Renaissance, the Reformation and the Enlightenment, periods of history which are so crucial that the Western heritage cannot be comprehended apart from them. Built on a Byzantine rather than a Roman foundation, and molded by the tutelage of harsh Mongol rule, Czarist Russia was not an endearing society when it collapsed in 1917. The Soviet state was inheritor not only to the worst characteristics of czardom but also managed to fuse onto that past a dictatorial system of governance which reduced the human being to the status of a commodity. Yes, 1984 arrived indeed in 1917 with the October Revolution, snuggled in obfuscation behind a facade of double-speak.

I place before all the burden of objective denial that the Soviet State, in spite of the self-deception induced by utopian mind-sets, has in fact not been the most barbaric society in modern world history. We need only consider the use of famine as an instrument of state policy in Ukraine, the massive and genocidal deportation of Estonians, Latvians and Lithuanians, the eradication through collective displacement of whole nationalities such as the Kalmyks, the murder of Polish officers in the Katyn forest, or the millions of Russians who perished in the gulag to sustain our critical point.

In the beginning of 1917, no major nationality in the decaying Russian czarist state had opted for independent statehood. By the end of 1917, no one wished to remain in the successor Russian bolshevik state. To be sure, bolshevism, with its embryonic signs of a totalitarianism which denied the possibilities for the democracy to which people aspired, was a noteworthy negative stimulant. But more importantly, not a single faction in the dominant Russian nation offered any semblance of a reasonable policy for resolving the foremost problem of the day - the reality of a multi-ethnic society. Opting out was a very reasonable choice for the non-Russian peoples during the winter of 1917-1918.

To be sure, Mikhail Gorbachev is a great reformer. But so also were several czars before him, so also were a few general secretaries of the Communist Party. The point of the matter is that Gorbachev is also the product and heir of the system which he has set out to restructure, a system sculptured by Lenin, Stalin, Khrush-

chev, Brezhnev and Andropov. Perestroika may have a multiplicity of roots, but one of its obvious, and most important, functions is clearly the need to prevent the Soviet system from collapse, to preserve an empire rotting from natural decay.

It is perhaps ironic that while a seemingly inherent goodness is attributed to the playwright of perestroika by the Western audience, the ordinary Soviet citizen appears rather cynical. In the West, he is titled Gorbachev the Reformer, to the Soviet populace he is Misha the Good. The former title is rooted, it seems to me, in views based on hopes untethered from the dangers of illusion, while the latter is derived from a realistic sense of historical experiences.

The point of the matter is that, as during 1917, the major Soviet nationalities have irretrievably lost faith in the promises offered by the good czar, and they want out. The empire can be held together only by brute force, not shared visions. The danger for the world lies not in the collapse of the Soviet empire but rather in the attempt to sustain it. Collapse it will, and the longer it is artificially maintained the more violent its implosion will be. In the prison of nations, those shackled do not need a better prison. They need liberty, they need to be free of the walls which have confined them and of the wardens who have yoked them.

The political world looks rather different from the inside than the outside. The oppressor may conjure reforms and ruminate on alternate forms of the status quo, but those burdened by oppression are most likely to dream of a future where destiny is in their own hands. I challenge anyone in today's august audience to bring forth historical examples where people dreamed of rule by foreigners and aspired to slavery.

At some point it will come as a great surprise to a few distinguished Canadian and other Western observers that the Baltic states have not been a part of Russia since time immemorial, not even for 600 or 400 years. While Estonia and Livonia were subdued by foreign conquest in the 1200s, the territories themselves are delineated on every map of medieval and early modern Europe as distinct principalities, as historical provinces of Europe apart from Russia until the 18th century. Only with the Great Northern War, which concluded in 1721, did Russia acquire control over Estonia and central Latvia. The rest of Latvia and Lithuania were not absorbed until the Napoleonic era nearly a century later.

Before that time, Lithuania, first alone and then in unison with Poland, was for centuries one of the great powers in the area we now call Eastern Europe. Importantly, the Estonians, Latvians and Lithuanians were in the mainstream of the Central and West European heritage, not products of the forces which molded Russian history. Between 1917 and 1920 the three Baltic States reestablished their independence along with many other so-called successor states in spite of the wishes of the Great Powers of the time that neither the Russian nor Austro-Hungarian empires be territorially divided.

Having overcome the many burdens typical of peoples who have thrown off the shackles of colonial rule, the Republics of Estonia, Latvia and Lithuania served their citizenry well during the interwar decades. The Baltic states were among the neutral members of the League of Nations when they were militarily occupied and illegally annexed by the Soviet Union as one of the spoils of the infamous collusion between the two most notorious butchers of modern history, Adolf Hitler and Iosif Stalin.

Soviet rule has been a disaster for the Baltic people and their lands. Massive deportations in 1941 and again in 1949 effectively destroyed the social order which had emerged during independence. Cultural and religious life was brutally curtailed, historical interpretations were perverted. In Esto-

nia and Latvia a stimulated colonial influx threatens to displace demographically the eponymous nations from their ancestral territories. On top of that, the ecological situation is disastrous. The land has become an armed hive of the Soviet military machine.

Is it a surprise, then, that the Estonian, Latvian and Lithuanian national wills, so clearly, express a desire that the Soviet Union end its occupation and disengage from its illegal rule? It is true, of course, that the advent of Gorbachev to power has facilitated the expression of discontent throughout the Soviet realm. But it must be kept in mind that in the Baltic a national-democratic resistance has existed since the beginning of the Soviet conquest. The Baltic national-democratic movements are, in other words, not the creation of glasnost and the product of perestroika, but, rather, the culmination of five decades of resistance to colonialism.

On the one hand, the Baltic national-democratic movements are nothing more than an example of the powerful force of political nationalism, the force which has been responsible for the demise of all the great empires since the late nineteenth century. On the other hand, the movements, especially in their mass appeal, reflect the abject failure of the Soviet system to satisfy everyman's everyday needs. The inherent right of people to be free and sovereign, that is what is at the heart of the Baltic question today. The preference of people to determine their own destiny and pursue their dreams through democratic institutions, that is what motivates the Estonians, Latvians and Lithuanians.

In spite of common problems, there are important distinctions in the paths which Estonians, Latvians and Lithuanians have chosen toward the reestablishment of independence. The differences may be best illustrated by contrasting the Lithuanian way with the Estonian way, which, however, requires a certain familiarity with the political developments of the past two years.

Although the Estonian Popular Front, created in April, 1988, appeared notably earlier than its Latvian and Lithuanian counterparts, it never achieved a political significance equal to that of Sajudis. Among several reasons for this is the fact that the Estonian National Independence Party, which had grown out of the earlier democratic dissidence movement, had already established itself firmly beforehand with an explicit goal of restoring the de facto governing authority of the Republic of Estonia. They were joined by the Estonian Heritage Society, which sought to reestablish the national past, which had been perverted, if not largely destroyed, during Soviet rule. Thus, by the time the Popular Front was created in Estonia, a patriotic opposition was already hard at work.

It was further fateful that the Estonian Popular Front did not choose to represent the explicit national interests of the Estonians. Rather the Estonian Popular Front was formed to mobilize the population for Gorbachev's systemic policy of perestroika and not to redress the fundamental problems of Estonian national life brought about by the Soviet system itself.

To be sure, the Popular Front was able at the outset to gain a great deal of Western media attention, due foremost to official channeling of media contacts, the monopolization of newspapers, radio and television at home by the Soviet authorities, and the availability of seemingly unlimited resources. But below the surface, the Popular Front's roots were not firmly embedded in the national soil. It was especially rejected by youth, who quite justifiably accused the Front's leadership of being in bed with the Communist Party. The Estonian Popular Front was very much like Gorbachev himself, trying to plan simultaneously the roles of Luther and the Pope, and this was a political venue which did not sit well with most Esto-

nians.

On Estonian Independence day, that is, February 24th, 1989, the Estonian National Independence Party, the Estonian Heritage Society, and the Estonian Christian Democratic League promulgated an alternative, the registration of citizens of the Republic of Estonia and their descendants, with the aim of convening a Congress of Estonia. The political logic of this, incidentally, parallels quite closely the work of the Committees of Correspondence in the thirteen British colonies which became the United States through the convocation of a Continental Congress.

The objective of the citizen's movement was the explicit restoration of the Republic of Estonia. In barely over a year's time, some 850,000 people were registered, nearly 90 % of all those who were eligible, a remarkable feat under circumstances of a foreign occupation. In late February this year elections were held for the Congress of Estonia, and more people cast ballots than in any of Estonia's parliamentary elections during the 1920s and 1930s. On March 11th and 12th just past the Congress of Estonia convened in Tallinn to express directly and unequivocally the will of the Estonian nation as to its preference for the future. The choice was the reestablishment of the Republic of Estonia.

I would note that in the election of the executive arm of the Congress, the Estonian Popular Front took an incredible beating. The Front was able to place only a single individual among the top ten and two among the top twenty people. Who won? The top ten included five members of the Estonian National Independence Party and four others who share their goal.

The Estonian way may, then, be characterized as follows:

First, the establishment of an institutional structure outside that controlled traditionally by the Communist Party.

Second, the unambiguous insistence that the de facto governing authority of the Republic of Estonia be reestablished on its own territory.

Third, the emphasis of a non-secessionist logic. The Congress of Estonia does not feel that Estonia must secede from the Soviet Union, a country which it never volutarily or legally joined. Rather, the Soviet Union must withdraw its military and security forces as well as its apparatus of rule from the territory of the Republic of Estonia. That is, the Soviet Union must end its illegal occupation.

And fourth, the Supreme Soviet of the Estonian SSR is not viewed as a democratic parliamentary body representing the legitimate interests of the Estonian nation. Rather, it is quite properly adjudged to be an instrument of the Soviet occupation itself. Consider the fact that political polls show that only 2 % of Estonians support the Communist Party. Yet the recent elections to the Estonian SSR Supreme Soviet produced 55 Communist Party members among the 104 delegates. Something is surely amiss here.

The Lithuanian way, in contrast, has drawn on the popular front Sajudis and used the Supreme Soviet of the Lithuanian SSR to assert itself. The logic of the Lithuanian way is sound in the context of Lithuania's demographic situation. Namely, 80 % of the population of the Lithuanian SSR is composed of Lithuanians. In Estonia and Latvia the situation is appreciably different. In the former, 40 % and in the latter nearly 50 % of the population is composed of postwar colonial settlers. If almost all Estonians voted in unison on the question of independence they still could not achieve a two-thirds majority as required by proposed Soviet laws on secession. It is for that reason that an alternative political structure had to be created to

the SSR's Supreme Soviet.

The Lithuanian way actually comes closer to the logic of secession because the underlying decisions are based on what nevertheless was a Soviet institution. Yet the Lithuanians technically did not secede. They simply reestablished the status quo ante. The point on secession versus non-secession is crucial not only because of legal distinctions but also because of ramifications for political precedence.

Namely, the legal status of the Baltic states is unique within the Soviet system. Only they were annexed by way of a staged farce of voluntarism. Only Estonia, Latvia and Lithuania, of all territory now under Soviet control, enjoys a de jure status of interrupted independence in international law and in the foreign policy of almost all Western countries. And because of this, it is possible for the Soviet Union to disengage from the Baltic without providing a domestic precedence for secession. Conversely, Estonia and Latvia cannot accept the path of legal secession under laws which do not even exist and which would, in proposals, require referendums and long waiting periods. The main obstacle, as noted, is the presence of a huge colonial population, in combination with the fact that in five years time both the currently favourable international context and Soviet domestic conditions may shift on more.

Any postponement of re-independence places the Estonian and Latvian nations perilously close to a judgment which dooms them. At stake is national survival. Lithuanians may escape the demographic constraints of a referendum but not the obstacles imposed by a delay in time. This is how the world appears when observed through Baltic eyes. It is a view which is tempered by hard realities rather than romantic nationalism.

Canada has supported Baltic aspirations for freedom, democracy and independence in many ways for five decades. Especially noteworthy has been Canada's adherence to the policy of non-recognition and its active role in promoting the rights of Baltic prisoners of conscience. But we have now entered a new era, not only in terms of the promises which perestroika may, in the view of some, yield, but also in the sense that the possibility for Baltic re-independence is very real. At present, it is necessary that we all grasp several key points:

- First, Canadian and Western policy is not the causal determinant of the Baltic national-democratic movements. Rather, these reflect a deeply rooted public discontent with the status quo and the justified lack of faith in the promises of a better future made by Gorbachev.

- Second, the Baltic is not pursuing secession. Rather, Soviet rule is illegitimate. At the heart of the problem is the need for Soviet disengagement, the termination of its illegal occupation.

- Third, the Baltic is not Quebec, and the problems of Gorbachev are not those of Meech Lake. The issues are not even comparable.

While it is clear that Canada has an important interest in the Soviet bilateral and alliance relationship above and beyond the Baltic question itself is of a strategic importance which affects the Soviet relationship. After all, no international system of stability can persevere without both an underlying sense of shared legitimacy and a balance of power. The continued Soviet domination of the Baltic violates both premises. Soviet rule in the Baltic is so blatantly illegitimate that it merits no further comment here. As it is, the Soviet militarization of the eastern littoral of the Baltic Sea has inherently destabilized the region in the postwar era, a problem which only the reestablishment of neutral countries can resolve. The achievement of this may, in turn, allow some eventual redress from the strategic threat

posed by Soviet forces on the Kola Peninsula to the Nordic region as well as to NATO in general.

In so far as the Soviet military occupation and the illegal annexation violated blatantly so many treaties with Estonia, Latvia and Lithuania, the resolution of the Baltic question now, at a point when the Soviet Union aspires to a rule of law at home and responsibility to the trustworthiness of its legal commitments abroad. This, too, is in our fundamental interests, for no international system can exist in the absence of predictable respect for treaties and other principles of law. Indeed, firm adherence on our part now to the policy of non-recognition of the Soviet annexation enhances the ability of the Soviet Union to disengage from the Baltic under the provisions of international law rather than domestic political exigencies.

We are, however, now far past the point where homilies paid to non-recognition suffice. It is obvious, of course, that Canada has provided support for contemporary Baltic aspirations above and beyond that which meets the public eye. The splendid greetings sent by the honorable Pauline Browes to the Congress of Estonia, the all-party resolution adopted by the House of Commons in support of Lithuania on March 12th, the Liberal Party's position statement of the same date, the principled words of the honorable Jesse Flis and the honorable Stanley Haidasz, the notes reportedly delivered to the Soviet government by Minister of External Affairs Joe Clark have all, admittedly, escaped the general attention they deserve. One may also note the sympathetic tone of the Canadian press and province-level political leaders such as Bob Rae. All of this is hardly offset by the absence of moral courage and the lack of political honor on the part of some senators who could not stand up straight to be counted in support of senator Haidasz's resolution two weeks ago.

Can more be done, though? Of course! Foremost a public statement of Canada's Baltic policy in its interface with Soviet policy is desperately needed, not only by the domestic constituency but as well by Moscow and leaders of the Baltic national-democratic movements. Also of value would be an explicit public and diplomatic offer of Canada's good offices to assist in the Soviet disengagement as a contribution to World peace. Further, a commitment should be forthcoming soon to offer assistance to Estonia, Latvia and Lithuania from the point at which they become re-independent in fact. This should cover cultural and educational exchange, grants in aid, favorable conditions of trade, and high-level public expertise in re-democratization. Various programs of exchange could be initiated forthwith.

Esteemed ministers, honored members of Parliament, distinguished members of the diplomatic corps, ladies and gentlemen. We have learned, I should hope, from the past half-century. First, appeasement is not the stuff of which good foreign policy is made. And second, effective foreign policy cannot be formulated on the basis of reliance and dependency on the personality of individual incumbent rulers abroad.

How will you strive to keep Misha the Good in power when there is massive labor unrest and food riots among the ethnic Russians? I implore you to strive toward a peaceful transition to post-imperial and post-totalitarian rule in the Soviet Union but to take cognizance of the fact that firm support for Baltic re-independence is a necessary step in that direction. Without the burden of the Baltic Gorbachev is in a position to devote his major energies to his key problem - restructuring the Russian heartland.

Dr. TONU PARMING.

• An address delivered on the occasion of the 18th Baltic Evening April 4, 1990

LITHUANIA

LIETUVA

Typical farm homestead of the 19th century

COUNTRY AND PEOPLE

Lithuania is a picturesque country, situated on the eastern shore of the Baltic Sea and bordering Latvia on the north, Russia on the east, and Poland on the south. It is a country of gently rolling hills, many forests, rivers and streams, and deep clear lakes. Its principal natural resource is fertile agricultural land.

The capital of Lithuania is Vilnius, founded in the 13th century and widely known for its contrasting architectural monuments of Western and Eastern influence. Through the centuries Vilnius has remained the center of Lithuania's intellectual and political life.

Until recently, because of the country's resource base, Lithuanians have been a farming people. During the period of independence (1918-1940), the productivity of private agriculture at least doubled and Lithuania was in a position to begin an intense industrial development on the basis of internal economic resources. The occupation by the Soviet Union and World War II drastically slowed and altered the course of economic growth.

The Soviets sought to exploit the existing economic resources through forced collectivization of agriculture and industrialization. Today Lithuania is among the developed areas of the world, with over 68% of the population living in the cities and only 20% of the labor force employed in agriculture, while the rest earn their livelihood from industrial, scientific, and commercial activities. Nevertheless, Soviet policies of development, partly geared to the political and military purposes of the Soviet Union, have denied the Lithuanian people a standard of living comparable to that of Western societies.

The Lithuanians are a distinct group of the Indo-European family of nations, distinct from the Slavic and German branches, with their own ancient culture and language. They inhabited the Baltic shores long before the Christian era and at the dawn of European history had attained a level of civilization equal to that of many other European peoples of those days. The Lithuanian language is one of the oldest living Indo-European languages and is studied in numerous centers of learning throughout the world. Today 80% of the country's population is of Lithuanian nationality.

Contemporary Lithuanian culture represents a synthesis of ancient pagan tradition, Christianity, and Western modernism. Christianity came to Lithuania in the 14th century and never completely replaced the old pagan ways. Despite the changes, the old Lithuanian worldview has remained alive in contemporary cultural expression. The rich heritage of folk art and lore, of ancient Baltic mythology, of folk songs, dances, and customs remains a source of inspiration for modern creators. Colorful woven fabrics are still worn as national costumes, miniature crosses carved from wood are found in the homes, lively folk dances and songs are still performed by both young and old. The present is closely intermeshed with the past, maintaining continuity and unique identity of the people.

Christianity, though late in coming, became an integral component of Lithuanian life. Before World War II 85% of the Lithuanian population was Catholic. Even today, in spite of the long atheistic indoctrination and religious persecution carried out by the Soviet regime, most Lithuanians remain attached to a basically religious outlook and to their Catholic religion.

HISTORY

The Ancient Past

Because of its geographic location, Lithuania has suffered from many major Eurasian movements throughout history. Starting with the Tartar invasion from the East and the Teutonic onslaught from the West in the 13th and 14th centuries, and ending with the First and Second World Wars, Lithuania has been frequently cast into the midst of conflict. It had to withstand crushing forces from all sides, but never lost its determination for survival.

The year 1236 A.D. is generally designated as the beginning of the Lithuanian state. Separate principalities were united by Mindaugas, a powerful duke, who was converted to Christianity in 1251 and two years later became the nation's first king. During the next 200 years, the Lithuanian state extended its borders deep into Slavic territory, reaching the Black Sea on the south and the Baltic Sea on the west. Lithuania's political importance reached its zenith under Vytautas the Great, who is regarded as the most outstanding personality in Lithuanian history. He was a man of vision and wisdom, a promoter of commerce and industry, a builder of roads, and a champion of racial and religious tolerance. Vytautas the Great elevated the Lithuanian state to a rank equal to the greatest European powers of the period.

The growing power of Russia and the centuries-long struggle to protect themselves against foreign threats forced the Lithuanians to enter into a union with Poland. In 1569 the Lithuanian and Polish Commonwealth was formed, headed by a single king elected by the nobility of both nations. In most other respects the administrations of the two countries remained separate and distinct. The union, however, did not prevent the decline of the state, which continued for the following two centuries. The principal reason appears to have been a rise of the nobility to power without a strong, united central policy. Wars and internal strife weakened the Commonwealth to such a degree that at the end of the 18th century it was partitioned by Russia, Prussia, and Austria.

With the last partition in 1795, most of Lithuania fell to Russia, an occupation which lasted until 1915. During the period of Russian rule, Lithuanians experienced many serious economic, cultural, and political hardships. A number of revolts against the Czarist occupation were staged by various segments of the Lithuanian population. In 1865, after the second major revolt, the printing of Lithuanian books using the Latin alphabet was outlawed by the Russian administration. This prohibition fueled a tremendous Lithuanian national revival before the ban on printing books was lifted in 1904.

Re-emergence of Independent Lithuania

The end of World War I marked the collapse of Czarist Russian empire. The idea of national self-determination proclaimed at that time could not help but encourage the intensely nationally aware Lithuanian people to seek political independence. On February 16, 1918, the Lithuanian National Council, meeting in Vilnius, declared the restoration of Lithuania's independence. The declaration had to be implemented by wars for independence fought against the interventions from Soviet Russia, Poland, and the German troops of Bermond-Avalov. Eventually freedom was attained, Lithuania was recognized as a sovereign state by the community of nations, and became a member of the League of Nations in 1922.

During the period of independence Lithuania made great strides in all fields of life. The economy was reconstructed and ready for a take-off of intense industrialization. A system of national education was created and illiteracy was practically wiped out. National culture finally could develop without the impediments of foreign oppression. A new generation of artists, scientists, politicians, and economists was ready to take on further challenges of national development. However, the hopes for a bright future and freedom vanished with the Soviet occupation and the war.

Independence Suspended but not Abolished

Lithuania again became a victim of its powerful neighbors. The collusion of Soviet Russia and Nazi Germany in the infamous Nazi-Soviet pact of August 23, 1939, led to the Soviet occupation of Lithuania. On June 15, 1940, in complete violation of international law and mutual treaties of non-aggression, the Soviet Red Army invaded and occupied Lithuania. A puppet Soviet administration was quickly imposed and formalities of the forcible incorporation of Lithuania into the USSR were concluded on August 3, 1940. To this day, contrary to the will of its people, Lithuania remains an occupied country within the Soviet empire.

The democratic world denounced the illegal Soviet and Nazi acts in and against Lithuania. A number of Western democracies — the United States, Great Britain, France, Canada, Australia, the Vatican, and others, have never recognized the incorporation of Lithuania into the USSR. According to international law, Lithuania's sovereignty has been temporarily suspended but not abolished.

World War II

On June 22, 1941, Hitler's Germany invaded its former partner, the Soviet Union. The Lithuanian people at that moment revolted against the Soviet occupant and, before the German armies occupied the country, declared the re-establishment of independent Lithuania. A Provisional Government was formed and began the task of reconstruction.

The aims of the Lithuanian nation, however, were not consistent with Nazi Germany's plans for Europe and the Provisional Government was never able to establish an effective control of the country. The Provisional Government was opposed by the Nazi Germans and on August 5, 1941, it was forced to cease functioning. In its place, a German occupational regime was established.

Lithuania was occupied once again. Under strict Nazi German control the Lithuanian economy and the Lithuanian people were exploited for the Nazi war aims. The people of Lithuania experienced all the atrocities of Nazi rule. The Jewish population was ruthlessly exterminated. The Lithuanian people were to be relegated to a servant class and Germanized. Although the Nazis sought Lithuanian cooperation in the war, their ultimate aims were not accepted and the Lithuanian people rejected in principle the Nazi rule as inconsistent with the norms of civilization and national independence. A resistance movement against the German occupation emerged and stifled the German efforts to integrate Lithuania into the war effort. Thus the Lithuanians refused to form an SS legion to fight the on-coming Red Army, even though Soviet occupation was as undesirable as the German one. Despite reprisals, the Lithuanian people, through massive passive resistance, sabotaged much of the effort to exploit the country for Nazi conquests.

Lithuania During the Cold War

In the summer of 1944, as the German armies retreated, the Soviet Red Army again began the occupation of Lithuania. The second Soviet regime sought to remold Lithuania into a subservient Soviet republic and this involved extensive use of terror to deal with national resistance.

Lithuanian resistance against the Soviet suppression of Lithuania's independence began with the Soviet invasion and continues to this day. From 1944 to 1952, well organized military units of the Lithuanian resistance movement waged a protracted guerilla war against the Soviet military occupants in which about 50,000 lives were lost on each side. A large Soviet military force and massive deportations of innocent civilians to Siberia (10% of the population) were used to contain the resistance movement.

The late 1950s and the 1960s were relatively quiescent years when Soviet-type institutions were established and collectivization of agriculture and industrialization were carried out. However, during the 1970s a national and religious dissent, unrivaled in intensity in all of the Soviet Union, emerged again. After 40 years of Soviet rule, a prolific underground press, including the regularly published *Chronicle of the Catholic Church in Lithuania*, *Aušra*, *Perspektyvos*, *Alma Mater* and other *samizdat* publications revealed deep-seated opposition to the Soviet system.

National Revival During "Perestroika"

The rise of Gorbachev to Soviet leadership and his ambitious plans to "restructure" society produced a dramatic loosening of political controls and the emergence of mass national and democratic movements throughout the Soviet Union. Enraged by more than four decades of violent suppression and denigration of their culture, the Lithuanian people rose up in peaceful protests to an extent unprecedented in postwar Soviet history. Condemnation of the Nazi-Soviet pact turned out to be the focal point of their struggle to regain independence. In Vilnius, more than 200,000 gathered to commemorate the 49th anniversary of the pact on August 23, 1988. A year later the Lithuanians joined the Estonians and Latvians to form a human chain of protest that stretched from the Gulf of Finland to Vilnius. An official parliamentary commission of the Lithuanian legislature—the Lithuanian Supreme Soviet—declared that "the realization of the illegal German-Soviet agreements of 1939—1941 constitutes an international crime" and that the subsequent Soviet annexation was "against the will of the citizens of Lithuania."

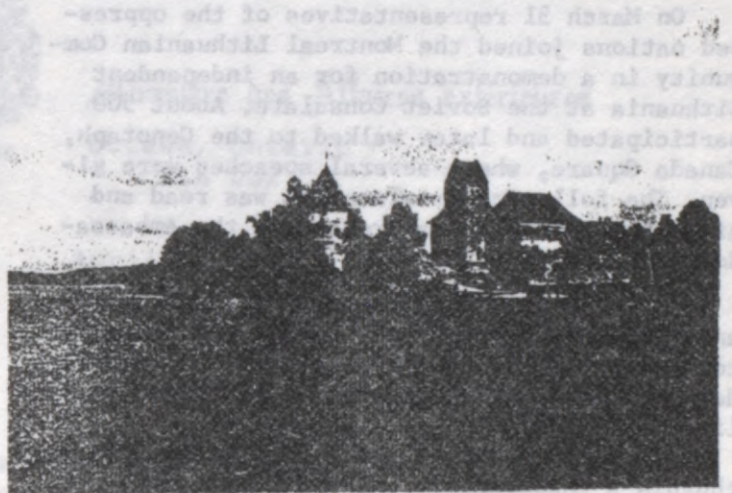
Numerous political, cultural, and ecological organizations emerged to express and develop a nation-wide rebirth of democratic sentiment and to support the realization of national self-determination. Some groups enunciate a demand for immediate independence, while others take a more gradual approach. The largest Lithuanian popular movement, known as *Sąjūdis*, unambiguously voiced its demand for independence on February 16, 1989. The evidence is overwhelming that the common objective of the Lithuanian nation remains the attainment of independence within the European community of nations.

1989

Published by The Lithuanian Canadian Community
1011 College Street, Toronto, Ont. M6H 1A8

CHRONOLOGY

- 1st century A.D. — First mention of Lithuanians in chronicles
1236 — Founding of the Lithuanian state by Duke Mindaugas
1253 — Coronation of Mindaugas as King of Lithuania
1387 — Establishment of Christianity in Lithuania
1410 — Defeat of Teutonic Knights by Lithuanian-Polish forces
1569—1795 — Period of Lithuanian-Polish Commonwealth
1579 — Founding of the University of Vilnius
1795—1915 — Lithuania under Czarist Russian rule
1915—1918 — German occupation during World War I
1918 (Feb. 16) — Declaration of Lithuanian independence
1922 — Admission of Lithuania to the League of Nations
1939 (Aug. 23) — Conclusion of the Nazi-Soviet pact, dividing Eastern Europe between Germany and the Soviet Union
1940 (June 15) — Occupation of Lithuania by Soviet Russia
1941—1944 — Occupation of Lithuania by Nazi Germany
1944 — Occupation and reimposition of Soviet rule
1944—1952 — Partisan war against Soviet occupation
1989 — Re-emergence of Lithuanian independence movement

Ancient capital of Lithuania - the Trakai castle

LITHUANIA — MAIN FACTS

- Location — On eastern shores of the Baltic Sea
Area — 26,173 square miles
Climate — Temperate, mean annual temperature — 41°F
Capital — Vilnius (582,000 inhabitants)
National holiday — February 16 — day of restoration of Lithuania's independence (1918)
Population characteristics
Number — 3,690,000 (1989)
Urban — 68%
Religion — Catholic, 85% (1939 data)
Nationality — Lithuanian, 80% (1989 census)
Economy
Per capita income — Approx. US \$3,000
Employment — Industry & construction, 40%
Agriculture & forestry, 20%
National product — Industry, approx. 60%

FOR FURTHER INFORMATION — The following English language sources are available in major libraries:

- Lithuania, 700 years*, by Albertas Gerutis (a historical survey)
The Baltic States: Years of Dependence, 1940—1980, by Romuald J. Misiunas and Rein Taagepera (a history of the period of foreign occupations)
Opposition to Soviet Rule in Lithuania, 1945—1980, by Thomas Remeikis (a documentary survey of the resistance movement)
The Catholic Church, Dissent and Nationality in Soviet Lithuania, by V. Stanley Vardys (a study of Catholic dissent)
The USSR-German Aggression Against Lithuania, by Bronis Kaslas (documents on Soviet aggression)
The Annexation of the Baltic States and Its Effect on the Development of Law Prohibiting Forcible Seizure of Territory by William J.H. Hough, III; New York Law School Journal of International and Comparative Law, Vol.6, No.2, 1985

would be impossible to make use of the internationally recognized existence of the Latvian state. In this case, many legal complications might arise on the international level. There should be no vagueness during the transition period; conditional (limited) independence should not be accepted.

Other legal questions do exist, for example the legality of the March 18, 1990 Supreme Soviet elections and the functions and rights of any possible provisional government which might be created. It must be recognized that Latvia still remains a territory occupied by the armed forces of a foreign power. On an international level, the

legality of the provisional government could be achieved by renewing the Latvia which exists de jure with its 1922 Constitution. If certain articles would not conform to current conditions, they could be modified, supplemented or revoked pursuant to procedures outlined in Article 76 of the Constitution.

LEGATION OF LATVIA,
Washington, D.C.

In the last issue of MLB Ziņotājs we published a letter by Mr. J. Terauds, chairman Montreal Latvian Community Center, to the Hon. J. Clark. A response to it has been received. It follows. Ed.

Department of External Affairs

Canada

Ministère des Affaires extérieures

Ottawa, Ontario
K1A 0G2

Mr. Janis Terauds
Chairman
Montreal Latvian Community Center
3955 Provost
Lachine, Quebec
H8T 1M1

April 9, 1990

Dear Mr. Terauds:

I have been asked by the Secretary of State for External Affairs, the Right Honourable Joe Clark, to respond to your FAX of March 26, 1990 setting out the views of the Montreal Latvian Community Center on the recent developments in Lithuania.

The Canadian Government has welcomed the expression of self-determination in the recent elections in Lithuania and acknowledges with hope the aspirations for independence of the Lithuanian people. As you know, we have never recognized de jure the forcible incorporation of the Baltic States into the Soviet Union. At the same time, we acknowledge de facto Soviet control over these states and believe that the way to achieve true independence for Lithuania is through a process of peaceful negotiation between Vilnius and Moscow on the basis of decisions enunciated by the democratically-chosen Parliament of Lithuania.

We have been following closely developments in Lithuania and Soviet reactions to them. As you may be aware, Mr. Clark and senior officials of this department have called in the Soviet Ambassador several times to express our strong concern over the increase in tensions in Lithuania and to emphasize the importance Canadians attach to a peaceful resolution of the situation. It must take into account the legitimate aspirations of the Lithuanian people and be free of coercion or intimidation.

Soviet Foreign Minister Shevardnadze has personally given Mr. Clark his assurances that there will be "no crackdown" in the Baltic States. The Lithuanian leadership also appears to recognize that de facto independence can only be achieved through negotiation and gradual disengagement from the Soviet Union.

We are encouraged by the dialogue which appears to have been initiated recently between Lithuania and the Soviet government. We trust that the two sides will reach a solution which will realize the aspirations of the Lithuanian people, and we will do all we can to encourage them to do so.

Your sincerely,

W.M.M. Fairweather
Director
USSR and Eastern Europe
Relations Division

VĒSTĪJUMS LATVIEŠU TAUTAI.

Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība sveic latviešu tautu Latvijā, kas ar nelokamu pārliecību un nesatricināmu apņēmību strauji tuvojas ilgotajam brīdim - Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas pasludināšanai.

Ceļš uz brīvību un neatkarību latviešu tautai ir bijis grūts. Tāpēc mēs godbijībā pieminam tos latviešus, kas aizgājuši mocekļu ceļu Padomju Savienības izdarītajās deportācijās un represijās, kas krituši kaujas laukā. Atceramies visus latviešus Latvijā un ārpus tās, kas sava mūža laikā vairs nepiedzīvoja Latvijas brīvības jauno rītausmu.

Nacionālā atmoda ir notikusi. Tagad tā ir pārvērtusies nacionālajā darbā. Mēs ar apbrīnu un atzinību vērojam, ka dažādās latviešu tautas demokrātiskās kustības un nogrūpējumi ir cieši saslēgušies kopā. Latvijas tautas frontes vadībā sasniegtie vēlēšanu rezultāti un sagaidāmais Pilsoņu kongress dos iespēju atjaunot neatkarīgu, demokrātisku Latvijas valsti uz 1922. gada Latvijas Satversmes pamatiem.

Mēs esam pārliecībā, ka latviešu tauta un atjaunotā Latvijas valsts pārvarēs visas grūtības, kas sekos Latvijas neatkarības pasludināšanas aktam. Mēs apsolum jums nākt palīgā un ticam, ka līdzīgi 1918. gada piemēram, latviešu tauta atgūs sev atņemto brīvību un neatkarīgā Latvijas valsts iegūs savu taisnīgo vietu Eiropas brīvo valstu vidū.

Dievs, svētī Latviju!

PASAULES BRĪVO LATVIEŠU
APVIENĪBAS VALDE.

1990. gada 9. aprīlī.

VAI MASKAVAI BŪS JĀATDOD KONSULĀTS PARĪZĒ?

Šāds virsraksts dots rakstam, ko lasām FIGARO žurnāla 31. marta numurā. Brīvā tulkojumā tas skan tā:

Ar zināmu apjukumu QUAI d'ORSAY (franču valdības mītnē Parīzē) atkal cilā 50 gadus apputējušos un satraucošos aktus par Baltijas valšņu mītnēm Parīzē, jo sagaida, ka šis valstis, reiz atkal kļuvis neatkarīgas, pieprasīs tās atpakaļ.

Šodien bijušā Latvijas sūtniecībā, 8 rue de Prony, 17. iecirknī, atrodas Padomju konsulāts. Lietuvas sūtniecībā, 14 Place de General Catroux, ir ievilcies Padomju Informācijas birojs. Igaunijas sūtniecība, 4 rue de General Appert, nojaukta bez īpašnieka piekrišanas. Tur šodien atrodas dzīvokļa nams padomju diplomātiem.

Cits jūtīgs jautājums ir, kam atdot 3,2 tonnas zelta, kas noguldītas Francijas valsts bankā pirms II pasaules kara. No tā 2,2 tonnas noguldīja Lietuvas, bet tonnu Latvijas valdības. Banka nesen paziņoja, ka Lietuvas zeltu atdošot Francijas valdības atzītām autoritātēm. Ja zelta jautājums rādās viegli atrisināms, nekustāmie īpašumi traucē vairāk. Baltu diplomātus no šiem īpašumiem izdzina 1940. gadā vācu okupanti, kas tos laipni nodeva Padomju varas rīcībā, kā neparedzētas vācu - padomju draudzības līguma parakstīšanas sekas.

Pēc vācu iebrukuma Padomju Savienībā 1941. g. jūnijā, īpašumus okupēja vācieši un nodeva tos savām iestādēm.

1945. gadā atbrīvotā Francija, kas nav atzinusi Baltijas valšņu iekļaušanu Padomju Savienībā, tomēr atdeva šīs vēstniecības Maskavai. Šādi ir radies šodienas apjukums. Tā, piemēram, nekustāmo īpašumu nodokļu birojā Lietuvas sūtniecības īpašnieks skaitās Padomju konsulāts, bet īpašumu un hipoteku reģistrācijas birojā atzīmēta Lietuvas valsts. "Mums nav rakstiskas dokumentācijas

par šī īpašuma pārskaitīšanu un fiskālo risinājumu nu jau 10 gadus," atzinās nodokļu birojs.

Jaunā konstrukcija Igaunijas sūtniecības vietā tika uzsākta ar zināmiem noteikumiem, rezervējot iesaistīto partiju tiesības, sevišķi tās, kas saistās ar īpašniekiem. Tā 1980. gadā paskaidroja Jean Francois-Poncet, toreizējais Francijas ārlietu ministrs.

Kopsavilkumā Quai d'Orsay atzīst, ka Padomju autoritāte šajos īpašumos tikai ievilkusās (squatters) un var acumirkli tapt izraidītas pēc tiesīgo īpašnieku pieprasījuma. Jācer, ka tas nenotiks pārāk strauji.

Materiālu izmeklētājs Philippe Bénét.

Ziņu brīvi tulkojis BRUNO PLŪME, Toronto.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
ZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZZ
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

FORUMS: PĀRDOMAS, VĒROJUMI, PIEZĪMES.

1934. GADA 15. MAIJS.

Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa runa radiofonā:

"Mana tauta, tautieši, tautietes! 15. maijs ievada svarīgu posmu Latvijas neatkarības vēsturē. Šī diena apzīmē lielāko lūzumu latvju tautas gaitās kopš 1918. gada 18. novembra, kad tauta ieguva savu valsti. Šoreiz tauta ieguva pati sevi. Mēs atkal esam vienoti vienas zemes dēli un meitas.

15. maijs liek pamatu jaunai nākotnei, par kuras iespējamību daudzi šaubījās, bet kuŗas nepieciešamību visi atzina.

15. maijs liecina, ka ticība un ilgas bija stiprākas par šaubām un svārstīšanos. Bet 15. maijs ir tikai diena, ir tikai ārēja pazīme, pazīme, ka ir lauzts vecais naida un nesatīcības gars, kas draudēja iznīcināt latvju tautas veselīgās attīstības pamatus un pazudināt tās neatkarības cīņu sasniegumus.

Viena diena tomēr nevar grozīt to, kas attīstījies 16 gados, nevar iznīcināt to ēku, kas būvēta uz 18 novembra pamatiem, jebšu ēkas celšanas gaita nevar mūs vairs apmierināt. Katrā ziņā, šī diena nesusi vislielāko un viskrāšņāko - atausis jauns gars, modies atkal tas gars, kas savā laikā palīdzēja likt mūsu valsts pamatus un kas palīdzēs celt mūsu valsts ēku tā, ka tas atbilst šī jaunā un tomēr vecā gara gribai. Latvju tautas gars ir atmodies. Latvju tautas griba ir izpaudusies, latvju tautas gribai turpmāk jānotiek.

Kad ķērāties pie ārkārtējiem līdzekļiem, lai novērstu postu un jukas, mēs ticējām, ka mēs izpildām tautas gribu; šodien mēs zinām, ka mūsu ticība bijusi pareiza. Lai šī ticība un savstarpējā uzticība starp mums visiem augtu un nostiprinātos - tas lai būtu mūsu pirmais kopējais un savstarpējais novēlējums. Pilsoņi un pilsones, latvju dēli un meitas! Tūkstošiem, desmit - un simtstūkstošiem jūs ar darbiem un vārdiem esat apliecinājuši, ka jūs piekrītat valdības rīcībai. Par to jums visiem paldies! Bet tūlī atgādināsim katrs sev un viens otram, ka šī griba nedrīkst pagurt, ka arī šai gribai nav jābūt vienas dienas gribai, bet tāpat, kā 1918. un 1919. gadā, tai jābūt ilgstošai, augošai, nesvārstīgai un nelaužamai gribai, jo tikai tā mums palīdzēs iet tālāk pa to ceļu, uz kuŗa esam nostājušies.

15. maijs bija tautas diena. Kad pēc liktenīgās nakts rīta saule atkal atspīdēja pār Latviju, tauta bija atmodusies kā no smaga sapņa un, aptvērusi notikušo, uzgavilēja sev un savai jaunradītai brīvībai. Bez satricinājumiem, bez traucējumiem viss bija noritējis un ikdienišķā diena turpinājās. Un tomēr visos bija jauns noskaņojums, jauna sajūta. Karogota bija visa Latvija.

Valdība nevēlas nekā cita, kā strādāt darbu un vadīt valsti tā, kā to prasa tautas intereses. Mūsu priekšā grūts darbs; darbs, kas gaida darītājus jau gadiem. Mums jāceļ Latvijas valsts! Mēs izcīnījām Latviju, mēs strādājam savu darbu, bet mēs

maz spējām strādāt tā, lai patiesi uzceltu savu valsti.

Tautas un valsts lietas līdz šim izšķīra partijas, izšķīra savas egoistiskās, dažkārt negausīgās interesēs. Maz bij to, kam pirmā vietā stāvēja visa tauta un valsts. Bet varu apliecināt, ka valdība ir tālu no jebkādiem izrēķināšanās nodomiem, un ka par politisku pārliecību vai piederību pagātnei nevienam nebūs jācieš, ja vien viņa darbi nebūs kaitējuši valsts interesēm.

Neatkarīgi no saviem tiešiem uzdevumiem, valdība nekavējoties stāsies pie Satversmes reformas sagatavošanas, jo tā saprot tautas gribu šai virzienā, lai pēc iespējas nodrošinātu 15. maija ieguvumus. Šo darbu veikt valdība uzskata kā savu svētu pienākumu un tā darīs ar visu rūpību un tālredzību, lai jaunās vadošās līnijas būtu nospraustas nosvērtākā garā, nekā tas notika pirmo gadu steidzībā. To darīsim ar pilnu drosmi un neatlaidību.

Ne neaugiņu noliegšanu, bet padomu; ne uzbrukumus, bet apzinīgu līdzdarbību; ne ārēju skatījumu, bet neatlaidību; ne savstarpēju apkaļošanu, bet vienotu domu. Strādāsim katrs savā darbā, bet visi valsts darbā! Visi palīgā valdībai!

Latvija ir taisnības valsts. Celsim taisnību nacionālo un taisnību sociālo. Tāds ir mūsu aicinājums."

Un latviešu tauta atsaucās aicinājumam. No bezcerīgas, saimnieciskā un politiskā sabrukumā nonākušas zemes, kam dabas bagātībās bija tikai purvi un meži - nedaudz gadus Latvija izvērtās par ziedošu, dināmisku valsti, par paraugu daudzām Eiropas zemēm. Vairāk kā simts miljonu dolāru tika noguldīti ASV un Anglijas bankās - melnai dienai. Sodien tā vēl nav beigusies, kaut iet uz jauna rīta pusi. Bet neatkarīgai Latvijai būs sava kabatas nauda, ar ko atsākt neatkarīgo valsti, kad tā diena nāks. Tas ir 15. maija Latvijas atstātais mantojums nākamai neatkarīgai Latvijai. Sodien par to vairs šaubu nav. Atjaunotās Latvijas straujais uzplaukums pierādīja, ka 15. maija aicinājumam vienoti sekoja visa latviešu tauta. Tiešām, izbeidzies bija neatbildīgo partiju ierašanās laiks.

Nedaudz gadu pirms II pasaules kara, kad liktenīgas nojautas sāka pārņemt Eiropas tautas, kad vācieši ciešāk sajoza jostas un apreibinājās savās Lielvācijas vīzijās, kad "lielie" demokrāti gaja no 'uzvaras' uz 'uzvaru' cīņā par mieru un kad Staļina izbadinātā un terora apdullinātā Krievzeme grima arvien dziļāk apspiedēju važās - tais gados latviešu tauta pārdzīvoja spožāko laikmetu savas neatkarības vēsturē. Tāpat kā atbrīvošanas cīņu, tā tautas atdzimšanas laikmets uz visiem laikiem saistīts ar Prezidenta Dr. Kārļa Ulmaņa vārdu.

Ievērojamais politisko zinātņu teorētiķis Plamenacs saka: "Ja kāds domā, ka liberālā demokrātija spēj pārdzīvot jebkādu cilvēka neziņas, lētticības vai maldīgu aizspriedumu izmantošanu no organizētu elitistu vai uzurpatoru puses un jo projām palikt demokrātija, viņš maldās!" Latvijas Saeimas un šī gadsimta pieredzes rezultātā, kad 'reprezentatīvās demokrātijas' despoti nodeva pusi Eiropas tautu bolšvisma barbariem, arī latviešu demokrātijas 'korifejiem' būtu pienācis laiks apgūt vairāk nekā tikai pirmos soļus demokrātijas principa izpratnē.

Varbūt dažam 'literātam' tad pietrūktu tās nevainīgās nezināšanas, kas šodien atļauj pavīpsnāt par Kārļa Ulmaņa 'Nobriedušām Reformām'. Tādas tās, tiešām, bija. Divi reizes Latvijas vēsturē Kārlis Ulmanis vadīja cīņu, izbeidzot draudus Latvijas neatkarības idejai. Ja dzejnieki tādēļ atļāvušies piešķirt Prezidentam pa lauru lapai savās dzejās, tas viņa nopelnus nemazina.

Ir divi atziņas, ko Prezidents Kārlis Ulmanis atstājis latviešu tautai:

Pirmā ir ticība savas tautas dināmiskām spējām, ticība pašam sev. Tā ir ticība, kas reiz pārvērtē

zemi no bezcerībā un chaosā grimstošas par dināmiska uzplaukuma valsti, par paraugu daudziem. Kā mirdzoša sala tā palika tautas atmiņā.

Otra ir ideja par demokrātijas Jauno Derību, kuras mācība dibinās ne uz senilām dogmām un savstarpēju apkaļošanu, bet uz sabiedrības kopējo inteliģenci, uz tās pieredzi, uz tautas suverēno gribu, kas visur un vienmēr var būt tikai viena.

Latvijā tai pirmo ievirzi deva K. Ulmanis ar kameru sistēmu. Īsajā laikā tā nepaspēja sazaļoties līdz katrai lauku sētai un strādnieku darbnīcai. Lielo darbu turpināt palika nākamā paaudžu ziņā.

No Prezidenta Kārļa Ulmaņa atvadījās dzejniece Veronika Strēlerte ar rindām:

Ir laiks, lai apklust prātojumi lētie,
Jo atvēries Tev tautas dvēselu nams.
Tur iegāji Tu, slieknsni pārkāpdams,
Tur iegājuši pravieši un svētie.

D. T. ALTERNATIVES, Hamiltonā.

NO MINCHENES CAUR MASKAVU UZ JALTU???

Pēc Austrijas pievienošanas Vācijai, 1938. gada 13. martā, Hitlera skats sāka vērsties uz Sudetiju. Lai novērstu lielvaldību, sevišķi Anglijas un Francijas uzmanību, tā paša gada 29. septembrī sasauca bēdīgi-slaveno Minchenes konferenci, kurā piedalījās abu šo valdību vadītāji, klāt nākot Itālijai un pašai Vācijai. Vācu pretestības kustība, tās Vācijas sūtniecības Londonā lietvedis, pazīstot Kanclera ekspansijas ambīcijas, griezās tad pie britu ārlietu ministra Lorda Halifaxa 7. septembrī ar lūgumu, lai šīs konferences vadītāji, sevišķi Anglijas un Francijas, neļautu Hitleram brīvu tālāku ceļu (freie Bahn), norādot, ka šāda pieļaušana varētu novest pie lielā kara, kas savukārt varētu izvērsties par "Verbrechen gegen Zivilization". Lai no tā izvairītos, sūtniecības vadītājs, vācu uzbrukšanas gadījumā Čehoslovākijai, Francijai respektēt militāro nolīgumu un iet palīgā. Tanī pat laikā Anglijas nostātos Francijas pusē, nostādot Vāciju kara stāvoklī ar abām šīm lielvalstīm. Hitlerš šādu situāciju neuzdrošinātos radīt.

Pēc tam, kad Hitlerš uzsvēra un apgalvoja, ka Čehoslovākija viņam pavisam neinteresē, vienīgi Sudetijas vācieši, konferences iznākums pēma pavisam citu virzienu. Visi 4 to pieņēma. Atgriežoties Londonā, britu premjērs lepni ziņoja savai tautai - "...peace with honor. I believe it is peace in our times."

Panācis šādu saprotošu nostāju pie Rietumeiropas lielvalstīm, Hitlerš uzsāka sarunas ar Padomju Savienību savstarpēja neuzbrukšanas līguma parakstīšanai, reizē arī Eiropas sadalīšanu iespaidu sfērās. To arī viņš veikli panāca. 1939. gada 23. augustā tāda vienošanās bija jau parakstīta. Nekavējoties, 1939. gada 31. augustā, Vācija uzstādīja ultimātu Polijai, un II pasaules kara zvani pāršalca visu Eiropu, drīz visu pasauli.

Visiem atsevišķu valdību starpā parakstītajiem savstarpējiem palīdzības nolīgumiem nebija nekādas nozīmes. Sākās 'baigie gadi' visai Eiropai, tautu sadalīšana, cilvēku iznīcināšana, genocīds, slepkavības. Bez tiešā kara sekām briesmīgi cieta civiliedzīvotāji. Tos sūtīja uz vergu nometnēm. Daudzi dzīvības glāba brīvajās valstīs. Baltijas valstis pazuda no pasaules kartes. To iedzīvotājus iznīcināja un izkaisīja uz visām pusēm. To vietā šīs zemes pildīja svešu tautu kungi. Gala rezultātā baltu zemēs šodien ir daudz svešinieku, kas sevi neuzskata par ciemiņiem - aicinātiem vai nelūgtiem - bet gan kungi, kas grib lemt un noteikt sabiedrisko kārtību šīs saimnieka mājās. Neviens nevaicā, kāpēc un kā vainas dēļ baltu tautas nokļuva šādā stāvoklī.

Pēc lielā posta, izkaušanas un iznīcināšanas, lielie uzvarētāji - cēlu līgumu parakstītāji - sapulcējās Jaltā, lai sadalītu 'laupījumu', katrs

savu personīgo interešu gaismā. Taisnības vārdā laupīja taisnību, civilizācijas un humanitātes vārdā to visu noliedza citiem. Uzvaras apžilbumā meklēja melnā traipa radītājus-vainīgos. Un vainīgie uzvarētāji bargi sodīja pazaudētājus - vainīgos! Īstā cēloņa vainīgie netiek pat pieminēti, dodot viņiem iespējas tālāk turpināt to pašu.

Pēc Jaltas periods bija nežēlīgs un bargs daudzām tautām. Varbūt vēl asiņaināks kā pats karš, jo ir bijis daudz ilgāks. Kad apspiestās tautas sāka saskatīt sludinātajā "taisnībā" baigu un noziegumiem pildītu netaisnību, viss sāka burbuļot un vārīties. "Lielie cilvēces likteņi" noteicēji jutās pārsteigti. Gaismā nāca "lielās taisnības" īstenība un komūnisma "paradīze" atspīdēja lielā spožumā. Bija jāmaina krāsa. Lielā Marksa-Engelsa un Ļeņina ideoloģija bija jāatvieta ar kaut ko citu, lai Maskavas ekspansijas slēptais dināmisms varētu turpināt tautu dominācijas gaitu.

Lai šo Maskavas šovinismu atmāskotu, ir svarīgi to atklāt un parādīt brīvai pasaulei. Un te ir liels darba lauks visiem mūsu sabiedriskiem darbiniekiem, jo sevišķi žurnālistiem. Visiem pārējiem jāpaliek modriem un vienotiem. Cave canem - sargies no bargā suņa! -

Dzīvotās tagadnes izšķiršanā sekas ir šodienas sabiedriskās kārtības īstenība un pamats rītdienas tagadnei.

P. CASNO.

LATVIJAS REPUBLIKĀNU PARTIJAS MEMORANDS.

Amerikas latviešu Republikāņu apvienības valdei - iesniegšanai ASV Prezidentam Dž. Bušam.

Liberalizējoties PSRS okupācijas režīmam Latvijā, latviešu pretošanās kustība pamazām iziet no pagrīdes - vienai daļai apvienojoties Latvijas Republikāņu partijā. LRP patreizējos apstākļos, izvēloties nevardarbīgas cīņas metodes un balstoties uz tiem Latvijas Republikas pilsoņiem, kuŗi nepārstāv okupācijas varas pārvaldes veidojumus, darbojas de iure pastāvošās LR valsts ietvaros.

LRP par vienīgo stabilizējošo faktoru Latvijā uzskata 1940. gadā iznīcināto LR valsts struktūru atjaunošanu un okupētās teritorijas statusa noteikšanu Latvijas Republikai. Šie priekšnoteikumi nepieciešami, lai likvidētu pretlikumīgās attiecības starp LR un PSRS un, ievērojot abu pušu intereses, plānveidīgi, miermīlīgā ceļā veiktu LR okupācijas demontāžu, kā arī, lai nodrošinātu normālu attiecību atjaunošanu ar visām pasaules demokrātiskajām valstīm.

LRP atbalsta ASV etnisko grupu Republikāņu 19. kongresa rezolūcijā ietvertās latviešu republikāņu prasības.

Tāpat LRP aicina, lai ASV valdība turpinātu neatkarīgo Latvijas, Lietuvas, Igaunijas valstu diplomātu atzīšanu, bet šo valstu īpašumus un zeltu paturētu savā aizsardzībā līdz tam laikam, kamēr nebūs atjaunota LR valsts suverēnā vara.

Uzskatām, ka jebkāda veida ASV valdības kontakti ar okupācijas režīma pārstāvjiem - "LPSR AP" vai tamlīdzīgiem veidojumiem, kā arī ar citām kolaboracionistiskām organizācijām - runā pretim ASV līdzšinējai konsekventas neatzīšanas politikai.

02. 02. 90. g.

Rīgā.

J. Straume,

LRP Pagaidu rīcības komiteja.

J. Vēveris,

Pagaidu pārstāvju komiteja.

Laipni lūdzam līdzstrādniekus ar rakstu un ziņu iesūtīšanu nekavējoties, lai varam pakārtot izdevuma salikšanu bez sevišķas steigas. Red.

LASĪTĀJU BALSIS:

DAŽI VĀRDI PAR MONTREALAS ZIŅOTĀJA MARTA MĒNEŠA NUMURU.

. Viktora Kalniņa raksts "Konflikta smagā nasta" izsmeloši lasītājam pastāsta par Azerbaidžānu, ko daļš labs varēja arī nezināt. Uzzinam, ka armēņu pirmsākumi sniedzas indoeiropiešos.

. Intervijā ar Sarmu Dindžāni patīkami bija uzzināt, ka Sarmas ģimenē savā starpā nedrīkstēja sarunāties angļiski. Satriecošs ir teikums: "Visi radi izvesti un gājuši bojā Sibīrijā."

. Steprāns pelna ievērību, ka viņš pieskarās latviešu dainu reliģijai un dievturībai neuzbrūk, kā to, piemēram, Latvijā ir darījis mācītājs Plāte savā rakstā žurnālā "Avots".

. Informācija par cilvēku tiesību līgu Latvijā lasītājam dara zināmu, ka tā par Latvijas pilsoņiem uzskata personas, kuŗām bija Latvijas pilsonība līdz 1940. g. 17. jūnijam un viņu pēctečus. Tautu saprašanās ir veicināma arī katrai tautai dzīvojot savas valsts teritorijā.

. Par gatavošanos Latvijā izdot enciklopēdiju. Šis paziņojums interesants. Ja enciklopēdijā būs ievietota pareiza informācija, tad latviešiem Latvijā tā būs labs izzīņas avots. Un arī trimdai tas nav mazsvarīgi, ka informācija par viņu darbību Latvijā parādās pēc iespējas ātrāk.

. Ziņa, ka Augstākās Padomes komisija nodibināta, lai izpētītu, kā tad īsti tika okupēta Latvija, rada izbrīnu. Noziedzīgs orgāns izmeklē pats savu (savu priekšteču) darbību. Taču daudz dokumentu ir pieietami tikai šiem biedriem.

. J. Tupeša sastādītā "Radu saimes" shēma dod iespēju ieskatīties radu rakstu plašajā diapazonā.

. Raksts "Krustcelēs" liek padomāt, taču neviens nedrīkst aizmirst, ka trimdas nozīme ir ļoti liela. Trimdai ne tikai jābūt, bet viņa arī ir kā nesadruņināma klīns, kas visus garos gadus cīnījies, darījusi visu iespējamo 18. novembra Latvijas atjaunošanai.

. Par publicētajiem dzejoļiem, tā kā pats esmu iejaukts šajā lietā, daudz neizsacīšos. Bet lai kā - divus uzteicamus darbus Montrealas Ziņotājs pēdējā pusgada laikā ir veicis. Pirmkārt - npublicējis vairākus (kāds piecus) pagārus dziedājumus, ko labprāt periodika nedara, un, otrkārt, marta numurā nodrukāti vairāki liriski dzejoļi par ... mīlestību. Gribētos teikt, ka pēdējo gadu politizēšanās ir tikpat kā izstūmusi no poēzijas šo temu. Dvēseli nedrīkst baļot tikai ar naidu un prāta lēmumiem un apsvērumiem. "Bez mīlestības nedzīvojiet," saka kāda dzejniece. Un nobeidzot gribas piebilst, ka draugi Kanādā (Toronto) (šie draugi ir vairākas romantiski noskaņotas dāmas) ir nodomājuši tuvākā laikā izdot (nelielā skaitā) Montrealas Ziņotājā publicētos "uzzibsnījumus" atsevišķā grāmatā (ap 150 šādus divpantīgus zibšņus) - nelielā formātā, lai būtu kas līdzīgs pirmskaņa "Zelta Ābeles" izdevumam (formāta ziņā).

Varu apsolīt, ka būšu uzticīgs "Montrealas Ziņotājam" un arī turpmāk nododu redaktora izlemšanai šo to no uzrakstītā.

GUNĀRS FREIMANIS.

blusa un telš

Liels man bij pārsteigums, kad sapēmu Blusas notis. Pašā augšā krievu, franču un angļu valodās rakstīts:

SONG OF THE FLEA

Song of Mephistopheles in Auerbachs Cellar from Goethes Faust, M. P. Moussorgsky 1879, arranged by Rimsky-Korsakov.

Nevar jau nu gan visam rakstītam ticēt! Drošības pēc nopirku Faustu vācu valodā. Tai pašā dienā pieņāca bibliotekā angļu izdevums. Sāku lasīt, un jau piektā skatā nonācu Auerbacha krodziņā, Leipcigā. Nav jau tālu, tāds blusas lēciens vien ir. Krodziņā

zeļļi, studenti un citi dzirotāji dzer, strīdas un dzied. Viena dziesma stāsta par žurku, kas niknas pavārienes saindēta izlaiž garu; cita par lakstīgalu un mīlestību. Ierodas Mefistofelis ar Faustu un lūdz atļauju piebiedroties. Tas netiek liegts, un dzirotāji aicina viesus kaut ko uzdziedāt. Mefistofelis dzied:

Es war einmal ein Koenig
Der hatt einen grossen Floh
un tālāk latviskoti

... kuŗu tas mīlēja kā savu dēlu. Lika pasaukt skroderi. Tas klāt. Uzšuj manai blusai svārkus un bikses! Sacīts, darīts! Zīdā un samtā tērptu, ar zelta krustu un zvaigzni godātu, to iecēla par ministru. Arī visi tā brāļi un māsas tika augstos amatos... Tie nu sāka kost un mocīt bez gala gan galminiekus un galma dāmas, gan pašu karalieni un tās pavadones. Blusas ķert, projām dzīt vai kaut nebij ļauts, pat kasīties bij tabū! Bet, ... JA TAS AIZTIKS MŪS, BEZ ZĒLAS-TĪBAS NOZMIEGSIM!

Sai vietā man jāatvainojas lasītājiem par negribētu maldināšanu: Blusa nav Lapuhina oriģināls, bet gan labi izdevies Mefistofeļa kuplejas atdzejojums, iespaidīgāks par oriģinālu, kuŗa pamatdomu izsaka pēdējās rindas attiecības ar iepriekšējām.

Fausta traģēdija ir pamatā vairākām operām. Trīs no tām, Guno (Gounod) Fausts, Boito Mefistofelis un Berliozs Fausta Pazudināšana uzvestas arī Rīgā. Blusas, ja nemaldos, nav nevienā. Guno operā Blusa atvietota ar Zelta Teļu.

No pabalās reportāžas Mozus 2. grāmatā, 32. nodaļā Fausta libretisti Barbier un Carré radījuši spēcīgu, iespaidīgu dzeju, un Guno konģeniālu Mefistofeļa āriju:

Le veau d'or est toujours debout!

Manā prozaiskā latviskojumā:

Nesatricināms uz pedestāla stāv Zelta Teļš!
Tā varenību ar vīraku iesvaida un pielūdz
visa pasaule. Stulbi karāļi un apstulbotas
tautas, zelta gabaliem šķindot, trakā orģijā
lēkā ap tā pedestālu - SĀTANA PAVADA!

Uzvarējis dievus, Zelta Teļš, šis nožēlojama izdzimums, apgāna debesis un nicīgi noraugas uz ļaužu pūli sev zem kājām, kas ieročiem rokās cauri asinīm un dubļiem ārprātīgā steigā dzenās pakāļ prātu apdullinošam dzeltanā metalam - SĀTANAM PIE SAITES!

Salīdzinot tekstus, nav ko brīnīties, ka Guno Bībeles Teļš licies piemērotāks operai kā Ģētes Blusa. Man patīk abas. Pārmaigus spēlēju uz klavierēm gan vienu, gan otru. Priecājos, rūcu līdz un gaidu vasaru - varbūt, izdosies pielauzt veco Melderi kādā saiešanā nodziedāt abas divas, Blusu un Teļu.

E. RUPNERS.

PAR BUDŽETIEM.

DV Toronto nodaļas biedru pilnsapulcē.

18. februārī izziņota DV Toronto nodaļas biedru pilnsapulce. Piesūtīts nodaļas Apkārtāksts ar amatpersonu ziņojumiem un ar valdes priekšsēža un kasieres parakstītu budžeta projektu 1990. gadam un 1989. gadā izdotās summas, bet nekur nav uzrādīts 1989. gadam apstiprinātais budžets. Bez tā nav nekādu iespēju kontrolēt, vai valde saimiekojusi budžeta ietvaros.

Izrādās, ka aprūpei atvēlētā summa samazināta par \$ 2.750, bet reprezentācija palielināta par \$ 2.322 un radio raidījumam par \$ 3.022. Ceļošanai izdots \$ 4.865.

Sapulces vadībā 3 personas. Okupētajā Latvijā atļauts runāt par amatvīru izdarībām, bet šeit bija mute ciet. Dažiem tuvāk sēdošiem izdevās izteikt dažus iebildumus, bet tie netika ievēroti.

Par budžeta projektu, kuŗā pašu vajadzībām paredzētas daudz lielākas summas kā aprūpei, nekādas debātes, ne balsošanas netika pieļautas, bet sapulces vadība paziņoja, ka tas pieņemts. Nekāda runāšana, kā palīdzēt bijušiem leģionāriem, sodu izcietušiem mocekļiem, bērņiem un veciem cilvēkiem. Nekāda runāšana, kā palīdzēt jaunajiem Latvijas brīvības cīnītājiem, kaut gan spožiem zelta burtiem virs Vanagu emblēmas bija rakstīts - DOMAS UN DARBUS LATVIJAS BRĪVĪBAI!

BIJUŠAIS LEĢIONĀRS.

LATVIEŠU KAĶA INVALĪDU APVIENĪBAI JAUNA VADĪBA.

Kanadas latviešu kaķa invalīdu apvienības gada sapulcē, 25. martā, Toronto, Latviešu namā, bija ieradusies trešdaļa biedru (rekordskaitlis). Ar klusuma brīdi pieminēja mirušos - Egonu Svīti (bijušo rev. kom. pr-di) un Žani Kursi.

No priekšnieka A. Eglīša, kasiera V. Zikmaņa un biedrziņa V. Ivāna ziņojumiem varēja secināt, ka ziedojumos ieguŗti \$ 4.753.- (1988. g. - \$ 6.899) Pabalstiem un veltām izdoti \$ 5.377.- (3.562.-). Invalīdu žurnālam \$ 1.300.- (1.400.-). Labi izdevusies gadskārtējā Pavasara balle ar \$ 576.- atlikumu. Apvienības vispārējā darbā ieguŗti \$ 2.866.- (2.630). Kapiem un pieminekļiem, apbedīšanai Brāļu kapos izdoti \$ 1.238.-.

Apvienībā 69 biedri un 13 biedri-veicinātāji no krasta līdz krastam. No tiem sapulcē bija ieradusies 26. Tā ar ziedu veltēm centusies kaķavīru pieņemšanas dienās atcerēties mūžībā aizsauktos cīnītājus. Tāpat tā ar saviem pārstāvjiem līdzdarbojās latviešu sabiedriskajos pasākumos.

Apvienības darbu sekmē dāmu komiteja ar priekšnieci Elvīru Ozoliņu. Apvienības vadība pateicīga latviešu sabiedrībai par tai veltīto atbalstu.

Revīzijas komisijas ziņojumā tās sekretārs A. Vītols norādīja, ka kases dokumenti labā kārtībā.

Sapulce ziņojumus pieņēma ar pateicību.

Pēc 9 gadu kalpošanas (6 gadi pr-ks) amatiem vairs nekandidēja A. Eglītis. Viņa pūles apvienības labā sapulces dalībnieki tencināja ar aplausiem. Nekandidēja arī ilggadīgais valdes loceklis Aleksandrs Garais.

Par apvienības priekšnieku ievēlēja Pēteri Polnu (7 Bishop Ave., Willowdale, Ont., Apt. 2101, M2M 4J4, tel. 416-226-3937). Viņš agrāk bija pr-ka palīgs. Pildīs arī pārstāvja pienākumus 18. novembra rīcības komitejā un Prezidenta Kārļa Ulmaņa piemiņas fondā. Valde darbosies šādā sastāvā: Valters Ivāns, vicepriekšsēdis un biedrzinis, Osvalds Kļavenieks, vicepriekšsēdis un pārstāvis DV organizācijā, A/S "Latviešu nams" un žurnāla "KAĶA INVALĪDS" Kanadas redakcijā, Arnolds Prauliņš, sekretārs, V. Zikmanis, kasieris, Andrējs Brumelis, sarīkojumu daļas vadītājs un pārstāvis Latviešu Centrā, Pēteris Broks, sekretāra palīgs un pārstāvis veco ļaužu mītnē "Kristus Dārzs".

Revīzijas komisijā ievēlēja līdzšinējos A. Vītolu un Kr. Freimani, bet no jauna H. Miķelsonu. Valdē no jauna darbosies P. Broks un O. Kļavenieks.

Sapulce īpaši iestājās par aprūpes darba kāpināšanu invalīdiem un citiem grūtdiepiem dzimtenē.

Sapulcē ilga, apmēram, divi stundas un norisēja bijušo cīnītāju sadraudzības gara zīmē. To vadīja A. Vītols un beidza ar kopēju dziesmu - "Es vēlos mājās pārnākt".

Dāmas E. Ozoliņa, H. Bulova un I. Eglīte bija sarūpējušas bagātīgu paēdienu un atspirdzinājumu galdu.

O. K.

LŪDZAM

lasītājus nokārtot MLB ZIŅOTĀJA abonementa maksu par 1990. gadu! Atgādinājumu izsūtīšana prasa laiku un līdzekļus. Nāciet talkā bez īpaša atgādinājuma. Ar pateicību pieņemam arī ziedojumus.

REDAKCIJA.

Piezīmes LNAK 15. padomes 3. sesijā, šā gada da 20., 21. un 22. aprīlī, ev.-lut. Svētā Jāņa baznīcā, Toronto, Ontario.

Padomes locekļu skaits, kas piedalījās sesijā bija mainīgs katru dienu. Visvairāk to bija sestdien, 21. aprīlī - 25 vēlētāji un 35 deleģētie, kopā 60. Ievērojami mazāk kā iepriekšējā gadā, kad maksimālais dalībnieku skaits bija 73.

Jauninājums bija tas, ka sesija sākās jau piektdienas (20. 4.) vakaru, kad arī atklāja gadskārtējās LNAK Kultūras dienas.

Sesijas gaitā iztirzāja gada pārskatus, kas bija iespiesti īpašā brošūrā, izņemot revīzijas komisijas, ko nolasīja H. Jansons. Ievēlēja valdes priekšsēdi - Dr. Gunti Siliņu un jauno valdi, kas jau sesijas laikā sadalīja amatus:

1. vicepriekšsēdis - Alberts Upeslācis,
2. vicepriekšsēdis - Mārtiņš Štauers,
- kasieris - Bruno Logins,
- sekretārs - Dr. Gunārs Sūbiņš,
- biedrzinis un administrātors - Raimonds

Šilders,

valdes locekļi - Tālivaldis Kronbergs, Elma Miniāte, Inta Purva, Kornēlija Zariņa un Viesturs Zariņš.

Polītiskās nozares darbu koordinēs M. Štauers un tai būs 3 atsevišķas daļas - a) preses, ko vadīs Viesturs Zariņš, kontakti ar valsts iestādēm - Jānis Eichmanis un pasākumi latviešu sabiedrībā - Elma Miniāte. Nozarei meklēs arī atalgotu profesionālu darbinieku tiklīdz būs atrisināts finansiālais jautājums.

Finanču nozari vadīs Tālivaldis Kronbergs, Izglītības nozari - Aija Zichmane, Kultūras nozari - Vizma Maksiņa, Saimniecisko nozari - Klāvs Zichmanis,

par Jaunatnes nozares vadītāju aicinās LNJAK valdes priekšsēdi Haraldu Ozolu, bet Sporta nozares - Juri Zivtiņu. Pārējos darbiniekus nozīmēs nākamajā valdes sēdē, kas notiks 9. maijā.

Plaši iztirzāja turpmāko darbību gan Kanadas, gan PBLA, gan Latvijas mērogā. Balsošanā nonāca 17 rezolūcijas, kuŗas pieņēma ar ievērojamu balsu vairākumu. Apstiprināja valdes izstrādāto budžetu 1990. gadam. Ievēlēja revīzijas komisiju, un apstiprināja vairākus iepriekšējās ieteikumus.

Pirmo reizi LNAK sesijā piedalījās lietuvju un igauņu apvienību vadītāji, lai iepazīstinātu ar notikumiem Lietuvā un Igaunijā. Abi ziņojumi deva teicamu ieskatu šodienas notikumos un izraisīja daudz jautājumu, kas visi saņēma kodolīgas atbildes. Šī daļa izvērtās par nozīmīgu sesijas daļu. Radās sajūta, ka lietuvieši un igauņi straujajām pārmaiņām Baltijā ir vairāk sagatavoti kā mēs.

Pēc sesijas slēgšanas notika LNAK Izglītības un kultūras fonda gada sapulce, kuŗā iztirzāja aizvadītā gada darbību un ievēlēja jauno valdi. Šķiet, ka ar to fonda darbība kļūs skaidrāka un dos paredzētiem mērķiem vairāk līdzekļu.

20. aprīļa vakara stundā sesiju atklāja LNAK prezidija priekšsēdis J. Mežaks.

Sekoja māc. Fr. Kristberga vadītais svētbrīdis, kuŗā viņš teica šādus vārdus: "Dievs, dod mums cerības skatu!" Tie atbalsojās atklāšanas brīža dalībnieku sirdīs.

J. Mežaks savā atklāšanas uzrunā atskatījās uz notikumiem pēdējos 5 mēnešos kopš pēdējās sesijas - trauksme par latviešu valodu esot atbalsojusies pāri robežām. Lietuvas notikumi esot noveduši pie jautājuma - vai esam gatavi notikumiem Latvijā un Igaunijā. Mirklis esot klāt, kad jāatrod pareizas atbildes. Esot radušās iespējas atbalstīt tautas kodolu, bet reizē mēs nedrīkstot aizmirst savas vajadzības - draudzes, organizācijas, skolas, nometnes; kultūras dzīvei jāturpinās; dzīvojam DV gadā, kādēļ jāizceļ šīs organizācijas darbs un centieni. "Veltīsim savu uzmanību nākotnes darbam!" no slēgumā mudināja runātājs, un pēc tam visi vienoties himnā "Dievs, svētī Latviju!"

LNAK Kultūras nozares vadītāja, atklājot Kultūras dienas, atzina, ka mūsu kultūra arvien esot kalpojusi Latvijai. Kaut gan patreizējie notikumi it kā noēnojot kultūras pasākumus, tautai kultūra nepieciešama identitātes saglabāšanai. Savā veidā politiskie notikumi esot modinājuši tautu otrai tautas atmodai, tādēļ nedrīkstam pagurt mūsu kulturālos pasākumus Kultūra un politika esot krustcelēs.

"Kad notiek pārveidošanās Latvijā un trimdā, ticēsim, ka ticības gaismā apvīs visus mūsu kulturālos pasākumus," teica Vizma Maksiņa.

Apveicēju virkni ievadīja archibīskāps Arnolds Lūsis, kas laika tecējumā piedalījies visās LNAK sesijās. Jau sākumā viņš aprādīja, ka savos vērojumos būšot paskarbs un pieskaršoties problēmām, kas neesot populāras. "Atcerēsimies, ka arī pavasarī atnāk salnas!" viņš teica. Viņš apšaubīja aizrautīgo ceļošanu uz okupēto dzimteni, jo vīzas esot jāsaņemot caur padomju sūtniecībām un konsulātiem, kas reprezentējot okupācijas varu. "Vai nebūtu labāk ceļa izdevumu naudas atvēlēt brīvības cīņai?" viņš jautāja. "Palīdzēsim savai tautai, lai tā nenosaltu!" mudināja sirmmais archibīskāps.

DV Kanadas valdes vārdā sveicināja tās loceklis R. Pētersons. Viņš šo sesiju uzskatīja par sevišķi nozīmīgu.

Kvebekas un Montrealas latviešu vārdā sveicināja M. Štauers: "...Sodien, kad mēs esam pasaules sirdsapziņas degpunktā, kad mūsu redzamība presē, brīvos un arīdžan apspiestos cilvēkos ir kļuvusi negaidīti plaša un nozīmīga, it kā nākusi pati no sevis, apzināsimies, ka tā ir grūta un tāla ceļa rezultāts. Tieši tādēļ esam saliedējušies ciešākā saimē, kuŗas sirds un dvēsele pieder brīvai un neatkarīgai Latvijai.

Laidīsim ziņu Gorbačevam ka viņa patreizējā vardarbība un tās draudi mūs nepārliecina un neiebiedē, bet gan stiprina. Lieku un atkārtotu reizi vēstīsim prezidentam Bušam, premjēriem Margareti Tačerei un mūsu pašu Braienam Mulronijam un visai pasaulei, ka mūsu cīņas vairogs ir sīkstums un neatlaidība un ka pasaules politikā mēs neesam nekāda tirgus prece, ko var izmantot savtīgos nolūkos.

Apliecināsim visi kā viens, ka mēs savās domās, atziņās un darbos stāvam par pašnoteiktānās tiesībām latviešu tautai un par neatkarību Latvijai, Lietuvai un Igaunijai.

Latvija bija, Latvija ir un Latvija būs! Tā ir mūsos! Aicināsim katru latvieti Kanadā un citur būt ar mums un ar latviešu tautu..."

Katoļu apvienības Kanadā vārdā sveicināja Bruno Logins. Edmontonas latviešu biedrības Imanta vārdā Z. Skribis, pievienojot Vankuveras, Kalgarijas, un Reddīras sveicienus. Viņa vārdos izskanēja zināms skarbums, ko, šķiet, izraisījuši attālumi un saskarsmes trūkums. "Vai mēs ceļamies Latvijai? Vai LNAK ir apvienība latviešiem Kanadā?" viņš jautāja.

L. Ozols sveicināja Toronto Latviešu Biedrības vārdā - "Nepievīsim tautu dzimtenē!"

Latviešu Kultūras Centra Toronto sveicienus nodeva V. Vāgners - "Mēs prasām brīvi!"; sesijai sekmes no tiem, kas bijuši ar nāvi uz tu - Latviešu Kuŗa Invalīdu apvienības Kanadā nesa O. Kļavenieks un lūdza atbalstu invalīdiem Latvijā. Vides Aizsardzības Kluba Kanadā pārstāvis A. Brumelis norādīja, ka VAK esot bijis pirmais, kas esot dēstījis ievīgu Latvijas brīvībai un vēlēja dievpalīgu no dievtuŗu Burtnieku draudzes.

Rakstisks sveiciens bija no Kalgarijas Latviešu Biedrības Daugava. Tas mudināja pārvarēt distances un ietvēra vairākus ieteikumus, kuŗus iztirzāja turpmākās darbības dienas kārtības punktā.

Sekoja Viktora Upeslāča referāts par tematu "Kādu valstiskumu Latvijai mēs gribam?" Referents savu domu bija rūpīgi izstrādājis un ar savu profesionālo sniegumu saistīja ik klausītā-

DARBĪBAS PĀRSKATS
PAR IENĀKUMIEM UN IZDEVUMIEM
31.decembrī, 1989.gadā

IENĀKUMI:	1989.	1988.
BIEDRU DALĪBAS MAKSAS	\$ 16.835.00	\$ 7.842.00
ZIEDOJUMI POLITISKAM DARBAM	8.342.02	10.244.60
ZIEDOJUMI LNAK DARBAM	35.710.96	6.527.87
BANKAS NOGULDĪJUMU %	13.867.02	6.694.20
DAŽĀDI IENĀKUMI	656.83	1.727.11
TESTAMENTĀRIE NOVĒĒJUMI	---	11.141.51
VALDĪBAS DEVUMI (GRANTS)	11.561.00	1.501.00
IENĀKUMI KOPĀ	86.972.83	45.678.29
IZDEVUMI:		
ALGAS UN ATLĪDZĪBA	22.820.68	12.716.25
BIROJA IZDEVUMI	11.640.37	6.028.06
DALĪBAS MAKSA CITĀS ORGANIZĀCIJĀS	589.00	1.832.67
ĪRES MAKSA	1.920.00	2.495.00
JURIDISKIE IZDEVUMI	---	1.010.98
POLITISKĀS NOZĀRES IZDEVUMI	17.350.26	9.784.65
TELEFONS	3.642.29	1.086.84
CEĻA IZDEVUMI	4.562.24	3.586.09
LNAK VĒLĒŠANU KOMISIJAS IZDEVUMI	9.011.25	78.30
LNAK SESIJAS IZDEVUMI	4.019.96	1.874.11
BALTIEŠU VAKARS UN CITI IZDEVUMI	6.561.01	1.860.00
AMORTIZĀCIJA	2.598.28	---
DAŽĀDI IZDEVUMI	854.28	1.659.36
LNAK VĒSTIS	2.401.48	---
IZDEVUMI KOPĀ	\$ 87.971.10	\$ 44.012.31
IENĀKUMI VIRS IZDEVUMIEM (IZTRŪKUMS)	\$ (998.27)	\$ 1.665.98

Izdarītajā ziedojumu akcijas laikā ir ienākuši sekojoši līdzekļi:

Dalības maksas	\$ 2.845.00
Ziedojumi LNAK darba atbalstam	27.426.00
Kultūras darba atbalstam	756.00
Politiskā darba atbalst.(Berklāvs) u.c.	3.346.00
NĀKOTNES FONDS:	
Parastie mūža dalībnieki- 78x 100	7.800.00
Sudraba mūža dalībnieki- 14x 500	7.000.00
Zelta mūža dalībnieki- 9x 1000	9.000.00
Ziedojumu akcijā kopā ir ienācis	\$ 58.183.00
1989.gadā Nākotnes fondā ir iestājušies	
12 Zelta mūža dalībnieki	12.000.00
18 Sudraba mūža dalībnieki	9.000.00
143 parastie mūža dalībnieki	14.300.00
Kopā	35.300.00

FONDU DARBĪBAS PĀRSKATS

DAŽĀDU FONDU IENĀKUMI	49.753.59	16.047.83
DAŽĀDU FONDU IZDEVUMI	22.624.02	8.821.69
FONDU LĪDZKĻU ATLIKUMS UZ 31.12.1989.g.	\$ 27.129.57	\$ 7.226.14

FONDU DARBĪBAS PĀRSKATS
31.decembrī, 1989.gadā.

	BILANCE 01.01.89	IENĒMTS	IZDOTS	BILANCE 31.12.89
DEMOGRAFIJAS PROJEKTU FONDS	11.306.48	---	5.327.61	5.978.87
IZGLĪDĪBAS UN SKOLU FONDS	14.316.76	6.000.00	8.432.72	11.884.04
KULTŪRAS NOZĀRES FONDS	9.696.64	911.07	4.868.69	5.739.02
ĪRESĪBU AIZSTĀVĒŠANAS FONDS	8.253.56	---	---	8.253.56
DR.E.PĀRUPA PIEM.FONDS	5.445.18	588.46	500.00	5.533.64
R.KRONBERGA PIEM.FONDS	5.506.27	595.23	500.00	5.601.50
PBLA KULTŪRAS FONDA	(2.883.83)	6.358.83	2.995.00	480.00
NĀKOTNES FONDS	74.600.00	35.300.00	---	109.900.00
	\$ 126.241.06	49.753.59	22.624.02	\$ 153.370.63
FONDU BILANCES PIEAUGUMS 1989.GADĀ				\$ 27.129.57

LNAK kases pārskati un budžets 1990. gadam.

ja uzmanību.

Referāta sākumā viņš atskatījās uz pēdējo gadu notikumiem Latvijā un konstatēja, ka brīvības kustību okupētajā Latvijā iesāka Helsinki 86 trīs dalībnieki, strādnieki Liepājā. Vēlāk to izglāba Rolands Silaraups, jauns cilvēks ("Un labi, ka

BILANCE
31.decembrī, 1989.gadā

TEKOŠAIS AKTĪVS	1989	1988
NAUDA BANKĀ:		
LATVIEŠU KREDITBANKĀ-RĪCĪBAS KONTS	24.333.22	38.364.17
-TERMIŅA NOGULDĪJUMI	60.000.00	10.000.00
PROV.of ONT.SAVINGS -RĪCĪBAS KONTS	11.387.31	16.063.19
-TERMIŅA NOGULDĪJUMI	69.500.00	79.500.00
DR.E. PĀRUPA PIEMIŅAS FONDS	5.533.64	5.445.18
R. KRONBERGA PIEMIŅAS FONDS	5.601.50	5.506.27
	\$176.355.67	\$154.878.81
NEAPGROZĀMAIS AKTĪVS		
BIBLIOTĒKAS INVENTĀRS	1.954.63	1.954.63
BIROJA MAŠĪNAS UN MĒBELES	13.733.84	6.731.12
MĀKSLAS PRIEKŠMETI (KRISTUS DĀRZĀ)	10.966.70	10.966.70
	26.655.17	19.652.45
UZKRĀTĀ AMORTIZĀCIJA	9.626.47	7.028.19
	17.028.70	12.624.26
DALĪBAS MAKSA CITĀS ORGANIZĀCIJĀS	4.886.12	4.886.12
AKTĪVS KOPĀ	\$198.270.49	\$172.389.19
PASĪVS		
KREDITORI	---	250.00
DAŽĀDI FONDI	153.370.63	126.241.06
	153.370.63	126.491.06
KAPITĀLS		
ATLIKUMS UZ 01.01.1989.g.	\$45.898.13	
IZTRŪKUMS UZ 31.12.1989.g.	(998.27)	
	44.899.86	45.898.13
PASĪVS KOPĀ	\$198.270.49	\$172.389.19

Bruno Logins
Kasieris

Dr.Guntis Siliņš
Valdes priekšsēdis

L N A K
BUDŽETA PROJEKTS 1990.DARBĪBAS GADAM

	1989 Plāns	1989 ien./izd.	1990 Plāns
IENĀKUMI:			
BIEDRU DALĪBAS MAKSAS	\$ 15.000	16.835	\$ 16.000
ZIEDOJUMI POLITISKAM DARBAM	6.000	8.342	8.000
ZIEDOJUMI LNAK DARBAM	16.000	35.711	30.000
BANKAS NOGULDĪJUMU %	14.000	13.867	14.000
DAŽĀDI IENĀKUMI	2.000	657	1.000
TESTAMENTĀRIE NOVĒĒJUMI	---	---	---
VALDĪBAS DEVUMI (GRANTS)	2.000	11.561	5.000
IENĀKUMI KOPĀ	\$ 55.000	86.973	\$ 74.000
IZDEVUMI:			
ALGAS UN ATLĪDZĪBA	16.000	22.821	22.000
BIROJA IZDEVUMI	7.000	11.640	12.000
DALĪBAS MAKSAS CITĀS ORGANIZĀCIJĀS	2.000	589	1.000
ĪRES MAKSA	2.500	1.920	2.400
JURIDISKIE IZDEVUMI	1.000	---	1.000
POLITISKĀS NOZĀRES IZDEVUMI	10.000	17.350	10.000
TELEFONS	1.000	3.642	4.600
CEĻA IZDEVUMI	3.500	4.562	5.000
LNAK VĒLĒŠANU KOMISIJAS IZD.	6.000	9.011	---
LNAK SESIJAS IZDEVUMI	2.000	4.020	2.600
BALTIEŠU VAKARS UN CITI IZD.	2.000	6.561	4.400
DAŽĀDI IZDEVUMI	2.000	854	1.000
AMORTIZĀCIJA	---	2.598	2.600
LNAK VĒSTIS	---	2.402	5.400
IZDEVUMI KOPĀ	55.000	87.970	74.000
IENĀKUMI VIRS IZDEVUMIEM	---	(998)	---

jauns cilvēks!" viņš uzsvēra), iegūstot atļau-

ju 14. jūnijā aizvesto piemīņai pie Brīvības pieminekļa, kur 1986. gadā pulcējas pāri par 5.000 cilvēku! Tas ir sākums, kuram nākamo divu gadu laikā seko VAK, LNNK un tikai tad LTF, ko veido komunistu partija.

Financiālais pārskats 1989.g.31.martā

	1989	1988	1987	1986
IENĀKUMI:				
ZIEDOJUMI FONDAM	10.480	14.020	14.051	18.550
NOGULDĪJUMU %	398	470	483	426
CITI IENĀKUMI	-	8.359	-	-
	<u>10.878</u>	<u>22.849</u>	<u>14.534</u>	<u>18.976</u>
IZDEVUMI:				
Ziedojumi:				
SKOLĀM UN NOMEINĒM	2.300	9.410	3.750	5.420
STIPENDIJĀM	2.613	8.350	6.700	5.300
KULTŪRAS DIENĀM	1.000	6.125	2.000	1.500
SPORTA ORGANIZĀCIJĀM	500	500	1.000	1.000
SEMINĀRIEM	-	-	-	750
LATVIEŠU FONDAM	-	-	-	1.000
SKAUTIEM UN GATDĀM	-	800	-	-
	<u>6.413</u>	<u>25.185</u>	<u>12.850</u>	<u>14.970</u>
Administratīvie izdevumi:				
BIROJA ĪRE UN IZDEVUMI	-	-	3.638	122
DAŽĀDI IZDEVUMI	77	76	260	-
GRĀMATVEDĪBAS IZDEVUMI	200	200	200	200
	<u>277</u>	<u>276</u>	<u>4.098</u>	<u>322</u>
	<u>6.690</u>	<u>25.461</u>	<u>16.948</u>	<u>15.292</u>
IENĀKUMI VIRS IZDEVUMIEM	4.188	(2.612)	(2.414)	3.584
FINANCIĀLAIS STĀVOKLIS GADA SĀKUMĀ	1.362	3.974	6.388	2.704
FINANCIĀLAIS STĀVOKLIS GADA BEIGĀS	<u>5.550</u>	<u>1.362</u>	<u>3.974</u>	<u>6.388</u>

1989.gada budžets Izpild.uz 20.XI.89. 1990.gada budžets

IENĀKUMI:

1. KAPITĀLA AUGĻI	\$165.000	\$163.095	\$175.000
2. ZIEDOJUMI	15.000	94.196*	50.000**
3. LĪDZEKĻI NO IEPR.GADĪEM	45.000	6.818	19.000
	<u>\$225.000</u>	<u>\$264.109</u>	<u>\$244.000</u>

IZDEVUMI:

1. ATBALSTS PĒLA DARBĪBAI	\$186.000	\$226.000*	\$200.000
2. LBF DARBINIEKU ALGAS	15.750	14.483	17.000
3. PENZIJA	4.515	4.139	4.750
4. TĒLPU ĪRE	1.800	1.800	1.800
5. IESPĪDUMDARBI UN KOPIJAS	3.000	1.693	2.000
6. PASTS	1.000	1.044	1.200
7. NODOKLI	1.500	1.087	1.600
8. TELEFONS	1.000	893	1.000
9. BIROJA PIEDERUMI	500	308	500
10. APDROŠINĀŠANA	3.500	3.214	3.500
11. CEĻA IZDEVUMI	1.000	1.019	1.000
12. ATLĪDZĪBA ADVOKĀTAM	500	-	500
13. FONDA REKLAMĒŠANA	3.235	7.017	7.000**
14. DAŽĀDI IZDEVUMI	1.700	1.341	2.150
15. VALŪTAS VĒRTĪBAS ZAUDĒJUMS \$ ASV	-	71	-
	<u>\$225.000</u>	<u>\$264.109</u>	<u>\$244.000</u>

* \$60.000 no B.Ābeles mantojuma ieskaitīti ziedojumos un piešķirti kā atbalsts PĒLA darbībai.

** 1990.gadā ir paredzēta jauna LBF līdzekļu vākšanas akcija.

Šis budžets ir apstiprināts LBF pārvaldes sēdē 1989.g.18.dec.un nosūtīts LBF padomes nobalsošanai.

Neformālie TF frontei pievienojas negribīgi. Varas orgāni tomēr pārskatījušies - arī TF izrādās radikāla un sāk darboties neatkarīgas Latvijas labad. Sākas valstiskuma, ko gan referents apzīmē par neveiklu vārdu, izsvēršana. Sākumā pat Helsinki 86 taustās, kamēr LNNK ir skaidrībā, ka tā vēlas neatkarīgu Latviju uz 1922. gada Satversmes pamatiem. Tautas Frontē turpretim runā par neatkarību Pad. Savienības ietvaros. Tas neesot pieņemami, jo atzītu aneksijas notikšanu. It sevišķi nevarot pieņemt to, ka TF vēloties izstrādāt pati jauno konstitūciju. To varot darīt tikai Satversmes sapulce. Argumentācijā par neatkarīgās Latvijas Republikas atjaunošanu izmantojamas Hāgas un Ženēvas konvencijas, kuju ietvaros padomju vara Baltijas valstīs esot pilnīgi nelikumīga. Jāatjauno īsta valsts, bez svešas armijas, ar saviem bruņotiem spēkiem u. t. t. Nedrīkstot aizmirst arī faktu, ka Padomju Savienībā līdz 38. gadam likvidētas 27 tautas un kopš tā laika vēl pāri 20!

Tomēr, lai lemtu, jāmeklējo koalīcija, jo stāvoklis esot traģisks. Zaudēt zemi tautai ir nāves gļime. Kolonistu ieplūšana okupētā Latvijā ir vislielākais drauds.

Referents atzina, ka ir iespējama tikai viena Latvijas Republika - atjaunota uz 1922. gada Satversmes pamatiem. Lai to panāktu, jāstrādā konkrēti darbi. Palīdzot tikai ar naudu un morālisko atbalstu politiskais stāvoklis nemainīsoties. Mums ir jāvērtina ienaidnieks! Jāceļ apsūdzības pret Padomju Savienību. Mums vajadzīgi arī Latvijā ienākušie, kas pārliecināmi par Latvijas neatkarības ideju un kultūras spēku (visus jau no Latvijas neizdzīsim).

Pirmās dienas sesija beidzās īsi pirms plkst. 22. Padomes locekļi bija gandarīti. Pie ieejas telpā čakli darbojās biroja darbinieces Anda Sprūdzā un L. Krasta. Zēl tikai, ka, pasta izdevumus taupot, pa pastu nebija izsūtītas darbības pārskatu grāmatīgas, kurās sakopotās ziņas sesijas laikā vienkārši izlasīt nebija iespējams. Brošūru atkal rediģējis Imants Alksnis, paveikdams izcilus darbu, un tā šogad plašāka kā jeb kad agrāk - 236 lpp. un tajā latviešu draudžu un organizāciju pārskati no krasta līdz krastam (Montrealas organizāciju pārskati atrodami 222.-226. lpp.).

21. aprīlī sesiju atsāka ar darba kārtības pieņemšanu. Nolēma, ka vēlēšanas notiks pēc turpmākās darbības iztirzāšanas. To tomēr vajadzēja atkal mainīt, kad atklājās, ka darba sekā vēlēšanas būs jāatliek uz pēdējo dienu. Notika arī citi darba sekas grozījumi, pielāgojoties apstākļiem.

Sesijā bija ieradušies 25 no 35 vēlētiem padomes locekļiem un 35 organizāciju deleģētie, kopā 60. Šis cipars norises gaitā nemitīgi mainījās. Daži padomes locekļi izteica neapmierinātību par to, ka daži padomes locekļi nespējot piedalīties sesijā pilnu laiku, jo patreizējie politiskie apstākļi to prasot.

Aklamācijas kārtībā balsu skaitītājos ievēlēja St. Vasarāju, E. Biti un J. Niedru; rezolūciju komisijā - M. Lorbergu (pr-dis), M. Štauveru un G. Sūbiņu; Mandātu komisijā - A. Upeslāci, E. Broderu un A. Šternu.

Prezidija priekšsēdis Īpaši uzteica līdzšinējo mandātu komisiju, kas savedusi kārtībā deleģēto padomes locekļu sarakstus, ar kujiem kasē ienākuši ap \$ 7.000.- līdzekļu. Biroja darbinieces A. Sprūdžas slimības laikā daudz izpalīdzējusi L. Krasta. Uz administrātora R. Šildera ierosinājumu padome abām izteica sirsnīgu palīdzību.

Iepriekšējo 2 sesiju protokolus pieņēma bez grozījumiem. Tie publicēti pārskatu brošūrā un labi atspoguļo norisi. Par to jāpateicas prezidija sekretāram J. Briedim.

Rakstiskajiem darbības pārskatiem mutiskus papildinājumus deva Kultūras nozares vadītāja V. Maksiņa, Izglītības nozares vadītāja A. Zichmane, par Brīvības fondu E. Miniāte, Politiskās nozares vadītājs V. Zariņš, Saimnieciskās nozares vadītājs Kl. Zichmanis, Finanču nozares vadītājs A. Upeslācis. Īsu ziņojumu par turpmākās darbības plānošanas komiteju un LNAK vēstīm deva M. Štauffers.

Darbības pārskati brošūrā aizņem 22 lpp (no 132. - 154.) un rāda, ka LNAK darbība vērsusies plašumā. Par to, kas darīts un iecerēts, šē šoreiz nav vietas. Par to būtu jāizlasa brošūrā vai jāraksta atsevišķi.

Plašs un rūpīgs bija Revīzijas komisijas ziņojums, ar ko iepazīstināja tās priekšsēdis Ha-

rijs Jansons. Komisijai bija arī vairāki ieteikumi, kurus izlēmā atsevišķi. Visi dokumenti bija atrasti labā kārtībā. No agrāk pieņemtām rezolūcijām valde izpildījusi 60 %, daļēji - 40 %. No ieteikumiem izpildīti 75 %, daļēji - 25 %. Valde darbojusies sekmīgi un pēc statūtiem un kārtības rullī, izņemot gadījumu, kur atzinības raksts piešķirts Kanadā nedzīvojušam E. Berklavam, ieskaitot šo prasību grozīt.

Valde par paveikto saņēma padomes pateicību.

Pārrunas par ziņojumos vēstīto šoreiz neizpēma pārāk daudz laika. Pārrunas izraisīja divi vārdi - "mūsu ceļš", ko tie nozīmē. Nebija šaubu, ka tie nozīmē Latvijas Republikas neatkarību uz 1922. gada Satversmes noteikumiem.

Bija arī jautājums par Brīvības Fonda līdzekļiem, par to noguldīšanu un eventuāliem zaudējumiem. Ziņa, ka BF pārvaldē notikušas pārmaiņas un ka tā jaunais vadītājs U. Grava solījies likvidēt nedrošos akciju noguldījumus, padomes locekļus apmierināja.

E. Miniāte nodeva valdes zināšanai vēstuli no vankuverieša Egona Pelēna, kas arī bija kritiski izteicies par informācijas plūsmu uz šo tālo latviešu centru Kanadas rietumos. Viņam pievienojās Vinipegas Latviešu Biedrības pārstāve Mirdza Rutule. Informācija un atbildes uz vēstulēm nepieņākot. Līdzekļi būtu jāvēl noteiktiem mērķiem. "Palīdzēsim Latvijas veselībai!" viņa mudināja. Vispārējs atzinums bija, ka mazie un tālīnie centri ir jāuzklausa.

Z. Skribis no Edmontonas pastāstīja par medicīnas materiālu vākšanu Albertas provincē. Tur darbā iesaistīti vairāki vietējie kanadieši, kušu atbalsts esot bijis neizmērojams. Viņš bija ieskatots, ka apvienība esot vairāk Torontas biedrība.

Māc. A. Celms ziņoja, ka 4. Jelgavas ģimnāzija ļoti vēloties grāmatas par latviešu literatūru. Viņš domāja, ka šinī jautājumā esot daudz par maz darīts.

H. Lejiņa vēlējās, lai darbotos LNAK Iekšējās informācijas nozare un ka jaunos darbos un pienākumos padomes locekļi būtu izaicināmi personīgi.

Pie saimnieciskiem pārskatiem, kas šajā ziņojumā publicēti atsevišķi (22. lpp. -red.) galvenais pārrunu objekts bija plašāku līdzekļu vajadzība. Ar ziedojumu vākšanas akcijām vien nepietiek. Vajadzīgi testamentārie novēlējumi un atbalsts no kanadiešiem un Kanadas iestādēm un industriālām vienībām, kā arī fondiem. Laiku pa laikam kasieris Br. Logins visu sesijas laiku varēja ziņot par jaunu mūža biedru iestāšanos LNAK.

Padomes vispārējs atzinums bija, ka līdzekļu vākšanas akcijas turpināmas un ka līdzekļu sagādē ievērojami talcinieki varētu būt visi padomes locekļi un lokālie LNAK pārstāvji, kā arī organizācijas, kas padomē deleģē savus pārstāvjus. Atzīmējams, ka organizācijām maksājumi par saviem biedriem ik gadu nokārtojami līdz 1. aprīlim un jāiesniedz savu biedru saraksts, lai tās nezaudētu deleģētā padomes locekļa statusu. Uz to tagad nopietni raugās mandātu komisija.

Nebija šaubu, ka turpmākajos mēnešos līdzekļu vajadzība ievērojami pieaugs, kādēļ katra LNAK dalībnieka atbalsts apvienībai šobrīd ļoti nozīmīgs.

Pārrunās par turpmāko darbību noritēja 3 daļās. Vispirms, pārrunāja iekšējās mājturības lietas, tad Pasaules Brīvo Latviešu Apvienību un to darbību, kas būtu vērsama uz okupēto Latviju, lai tā drīz iegūtu pilnīgu neatkarību.

Rezultātā bija itin daudz rezolūciju un ieteikumu (Tos publicēsim nākamreiz - red.), kopā 16, kurus visus arī pieņēma ar balsu vairākumu. Jāpiezīmē, ka sapulces kārtībā un balsošanā vadījās pēc Roberta kārtības rullī.

Domu dalīšanās šajā sesijā bija daudz mazāk jūtama. Drīzāk bija vērojama atkārtotās dažādās versijās. Lai gan sesija vēlējās vairāk laika vēlēt turpmākam darbam Latvijā, garākās pārrunas bija

iekšējām mājturības lietām. Varbūt šis visvairāgakais ieteikums bija tas, ka algojams profesionāls darbinieks Politiskā nozarē, kurās darbība plešas plašumā, kur vairs nevar iztikt ar brīvprātīgu darbu. Tā kā šādas personas piesaistīšana prasīs līdzekļus, gandrīz dubultosies arī apvienības budžets. Gala atzinums bija, ka tas ir jādara. Tā nu katrs, kas savam līdzekļu atvēlējumam vēlas kādu noteiktu mērķi, var izvēlēties šo.

Sevišķi interesants bija V. Liepiņa ziņojums par aptauju, ko viņš no krasta līdz krastam izvedis kanadiešos, lai uzzinātu, cik liela interese iztaujātiem ir par Padomju Savienību - 22 % no iztaujātiem 2.000 cilvēkiem tā esot liela, 44 % daļēja; citiem vārdiem 2/3 ir ieinteresētas. Tikpat daudz kanadiešu zin par Baltijas valsti. Par Lietuvu atsevišķi - 62 %, par Latviju un Igauniju - 52 %. 50 % vēlētos vēl papildus informāciju, kamēr 10% nezina, vai tie to vēlētos. 34 % ir gatavi izkārties Baltijas valstu jautājumā - 31 % (vai 90 %) par neatkarību tām, 3% (vai 10 %) - pret. 85 % inteļģences zin par Baltijas valstīm. Tas ir ievērojams procents. Šādās aptaujās būtu grūti dabūt augstāku procentu.

Liepiņš arī paziņoja, ka ar maiju izveido savu izziņas sabiedrību - Baltic Connections.

Viņam bija arī vēl cits ieteikums - 4. maijā lielākos latviešu centros sarkot Latvijas SSR Augstākās padomes nobalsojuma neatkarīgās Latvijas Republikas balsojumā, kā to darījuši lietuvieši 11. martā, pie reizes savācot ievērojamu summu līdzekļu. Padome uzticēja V. Liepiņam šo jautājumu izkārtot.

Pārrunās par Politiskās nozares darbību vēl izkristalizējās doma, ka nepieciešamas vairākas apakšnozares - iekšējai darbībai, sakariem ar valsts iestādēm un presi un ziņu mediju. To tūdaļ vēra ņēma jaunievēlēta valde, attiecīgi sadalot darbus un pienākumus. Šai nozarei vajadzīgi jauni darbinieki un katrs, kam tā interesē āicināts pieteikties pie nozares koordinatora M. Štauvera vai apakšnozaru vadītājiem - E. Miniātes, V. Zariņa un J. Eichmaņa.

A. Dreimanis mudināja sniegt plašāku informāciju par sūtijumiem uz Latviju, par to savākšanas centriem un vajadzībām.

Māc. A. Celms domāja, ka īpaši atzīmējama Latvijas okupācijas 50 gadu diena 17. jūnijā.

J. Mežaks ieteica īpašas vēstules nosūtīšanu Br. Milronam sakarā ar Lietuvas Republikas neatkarības pasludināšanu. Padome vēlējās vēstuli nosūtīt arī Lietuviešu Apvienībai Kanadā.

Šajā mirklī padome ar 49 par un 5 pret balsīm izšķīrās atkal mainīt padomes darba seku un atgriezties pie vēlēšanām.

Valdes priekšsēža amatam uzstādīja 3 kandidātus - T. Kronbergu, G. Sūbiņu un G. Silipi. Savu kandidatūru uzturēja tikai G. Silipis. Aizklātā balsošanā viņš saņēma 39 par un 15 pret balsis. 3 bija atturējušies, nododot baltas zīmītes.

Valdes vēlēšanas:

Elma Miniāte	40 balsis
Bruno Logins	37 balsis
Raimonds Šilders	35 balsis
Viesturs Zariņš	34 balsis
Kornēlija Zariņa	32 balsis
Gunārs Sūbiņš	32 balsis
Inta Purva	32 balsis
Tālivaldis Kronbergs	31 balsis
Alberts Upeslācis	30 balsis
Mārtiņš Štaubers	25 balsis .)

kandidātos:

Klāvs Zichmanis	25 balsis .)
Jānis Eichmanis	23 balsis
Māris Ludviks	21 balsis
Vizma Maksija	20 balsis
Rasma Perkone	17 balsis
Rūdolfs Pētersons	16 balsis

.) Pārbalsojot M. Štauvera saņēma 31 balsis, Kl.

Zicmanis 16 balsis.

Vēlēšanās interesants bija ieteikums, ka katram kandidātam vajadzētu izteikties par to, kāpēc viņš kandidē un ko vēlētos valdīt darīt (G. Siliņš). Sapulces dalībnieki tomēr domāja, ka tas varētu aizņemt par daudz laika un nobalsoja pret (34). Par bija balsojuši 16.

Balsošanas laikā pārrunāja LNAK mūža biedra maksas paaugstināšanu no \$ 100 uz \$ 200. Novēlēja daudz laimes dzimšanas dienā administrātoram Raimondam Silderam un iztīrāja Revīzijas komisijas ieteikumus.

Pēdējās dienas - 22. aprīļa priekšpusdienu, galvenokārt, aizņēma Latvijas jautājumi. Atkārtoti bija jārunā par to, kādu Latviju gribam. Iz- tīrāja arī pilsoņu reģistrēšanos. Atzina, ka PBLA aktīvāk jāiestājas pret krievu iepludināšanu Latvijā.

Revīzijas komisijā ievēlēja visus līdzšinējos - Hariju Jansonu, Albertu Šternu un Žani Bukovski, visus ar aklamāciju, jo citi kandidāti nopēma sa- vas kandidatūras.

Priekšpusdienā padomes locekļi piedalījās ev.- Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumā, ko vadīja arch. A. Lūsis.

Pēcpusdienā savus ziņojumus deva igauņu un lietuviešu pārstāvji.

Vispirms runāja igauņi L. Levats. Viņš sīkāk pastāstīja par Igaunijas Kongresu, kurā bijuši 499 delegāti. Noārzemēm izraudzīti 35, no kuriem 8 Padomju iestādes nav ielaidušas. Kongresā pie- dalījušies 40 svešinieki, kam nav bijušas balstie- sības. 43 kongresa delegāti esot arī igauņu AP lo- cekļi. Igaunijas AP atzīstot kongresu, kamēr Mas- kava ne. Paredzēja, ka arī pret Igauniju visā drī- zumā sāksoties Maskavas blokāde.

Sevišķi aktīva esot Čeka, kas izdarot dažādus varas darbus. Nesen nogalināts kāds igauņu mācītājs un draudzes nama apkopējs, kamēr celtne pati aizdedzināta.

Levats atzina, ka mums esot jādara viss tas, ko par lietderīgu atzīst Rietumi. Viņa uztverē Igaunu Tautas Fronte savu lomu esot izspēlējusi. Igaunijas Republikas neatkarības izkārtošanā gal- venā loma būšot Igaunijas kongresam.

Netrūka jautājumu. Tie visi saņēma kodolīgas atbildes. Igauni atbalstot Baltijas valstu sadarbību, gan še, gan savā zemē.

Sevišķi saistots lietuvieša A. Juzukoga vēs- tījums. Uzzinājām, cik lietuvieši bijuši tālre- dzīgi un cik daudz darījuši, lai būtu sagatavo- ti politiskajām pārmaiņām. Panākts, ka Rietumu prese uzņēmusi kontaktus ar lietuviešiem Lietuvā. Šejienu organizācijas ziņu sniegšanā nav darbo- jušās kā starpnieces, bet gan kā padomdevējas. Tas daudz palīdzējis, it sevišķi pēc ārzemju žurnā- listu izraidīšanas.

Sā gada pirmajos mēnešos izdoti vairāk kā ce- turtdaļa miljona dolāri. Reklāmas akcija Kanadas laikrakstos izmaksājusi \$ 50,000.-, kamēr ziedo- jumus ienākuši \$ 8.000.-. Tomēr akcija uzskatīta par izdevušos un sekmīgu. Visā drīzumā sāksoties līdzekļu vākšana kanadiešu sabiedrībā caur vietē- jo banku.

Lietuvji algo Juzukoni uz kontrakta bāzes. Viņa uztverē lietuvieši esot darījuši visu iespējamo. Ekonomiskā blokāde kniebjot un radīšot lielu bezdarbu (no 200-300 tūkstoši). Pārtikas netrūkstot. Transports būšot ierobežots. Tādēļ divritepi cieņā. Katrs Maskavas spiedienu pastip- rinot pretestību. Tomēr - bez Rietumu atbalsta nekas nenotikšot. Un to nevarot gaidīt, jo poli- tiskie lobijisti atjautīgi pārdodot ideju - Gor- bačovs vai Lietuva, un tiem patlaban it kā esot virsroka. Tādēļ tiekot palaista ziņa, ka Lands- bergim un citiem valdības locekļiem trūkstot dip- lomatiskas pieredzes.

Vispār esot notikušas miskalkulācijas no vi- sām pusēm. Lietuviešiem tā bijusi cerība, ka Rie- tumi palīdzēs. Rietumi esot pārrēķinājušies,

ka būšot jāizšķiras starp Gorbačevu un Lietuvu un ka Padomju Savienība atrodas tik nožēlojamā saimnieciskā stāvoklī.

Turpretim Gorbačevs bijis pārliecināts, ka pie- spiedīšot lietuviešus pie zemes, bet tas viņam neesot izdevies. Lietuvju kopība esot neizmēro- jama. Daudz esot palīdzējuši igauņi.

Bīstamais esot tas, ka daudzās nemierīgās Pa- domju Savienības republikas, kā Azarbeidžana un Grūzija, varētu uzskatīt miermīlīgā ceļa sakāvi kā iemeslu asiņainai revolūcijai, kas varētu pat novest līdz bruņotam konfliktam, pat nākamam pa- saules karjam.

Paradokss - citas Padomju republikas atbalstot Lietuvu vairāk kā Rietumi.

Lietuvieši varot izturēt vismaz 2 mēneši un mē- ŗināšot salaut blokādi.

Atbalsts neatkarīgai Lietuvas Republikai esot šāds: lietuviešos 90 %, krievos 50 %, bet poļos 60 %.

Viņš konstatēja, ka legālie un vēsturiskie argu- menti nestrādājot. Nelegālās izdarības ne- skaitoties. Varot uzvarēt tikai ar morālu argu- mentāciju.

Abi nesa sveicienus no savām organizācijām.

Nav šaubu, ka no šiem ziņojumiem varējām daudz ko mācīties un ka kontakti starp Baltijas valstu pārstāvjiem ļoti nepieciešami.

Rezolūciju un ieteikumu pieņemšana ritēja rai- ti. Līdz ar to sesija šoreiz neieskrēja laika trūkumā.

Budžetu tekošajam gadam pieņēma bez grozīju- mien.

Prezidijs pateicās saimniecēm par laipno uz- ŗemšanu.

Dažādos jautājumos valdes priekšsēdis G. Si- liņš lūdza padomes locekļus pieteikties pie sek- retāra darbos, kādus tie vēlētos pildīt.

Nākošo sesiju paredzēja rudenī - septembrī vai oktobrī.

Pēc sesijas notika LNAK Izglītības un Kultū- ras fonda gada sapulce, ko vadīja T. Kronbergs, bet pierakstīja J. Mežaks.

Fonda padomē patlaban ir 59 locekļi.

Valdē bija jāievēl 9.

Vēlēšanu rezultāti:

Guntis Siliņš	22 balsis
Tālivaldis Kronbergs	21 balsis
Jānis Mežaks	21 balsis
Jānis Bārs	18 balsis
Aija Zichmane	17 balsis
Vizma Maksija	16 balsis
Ausma Upmale	16 balsis
Sarmīte Bulte	14 balsis
Inta Purva	13 balsis

Kandidātos:

Aleksandrs Budrēvics	13 balsis (labprātīgi)
Alberts Upeslācis	11 balsis
Valdis Vāgners	11 balsis
Roberts Klaiše	11 balsis
Arveds Celms	10 balsis
Gunārs Štubiņš	10 balsis

Par fonda revīzijas komisijas locekļiem ap- stiprināja LNAK revīzijas komisiju.

Bija vispusīgas pārrunas par fonda darbību.

Līdz ar to šīs sesijas darbs bija paveikts, un padomes locekļi varēja doties mājup, lai vēs- tītu par notikušo, redzēto un dzirdēto savas pu- ses sabiedrībai. Jācer, ka šie ziņojumi būs po- zitīvi un radīs dzīvu atsaucību nākotnes darbam.

LNAK birojs bija katram padomes loceklim sa- gatavojis īpašu mapī, kurā bez darbības pārskatu grāmatas bija arī jaunākais LNAK VĒSTIS (Nr.12.) numurs, kam šoreiz 12 lappuses. Materiāli nāka- majam numuram iesūtāmi nekavējoties, lai tas va- rētu iznākt jūnijā.

M. ŠTAUVERS.

BALTIC CONNECTIONS.

Toronto nodibināts jauns komerciāls pasākums - BALTIC CONNECTIONS (Baltijas Savienojumi), lai veicinātu tautsaimniecisku attīstību Baltijas valstīs. BALTIC CONNECTIONS ir konsultācijas un starpniecības firma, ko vada latviešu sabiedrībā labi pazīstamais un aktīvais tautietis Valdis LIEPIŅŠ.

Kaut firma savu formālo darbību sāks 1990. gada 5. maijā, praktiski tā savu darbību ir jau uzsākusi tagad, kārtējot divi Kanadas firmām kopēju pasākumu dibināšanu Latvijā un veidojot publiskas domas pētniecības centru Baltijā.

Valdis Liepiņš līdz 4. maijam ieņem viceprezidenta posteni Canadian Facts, Kanadas lielākajā tirgus un publiskās domas pētniecības firmā un vēlas savu pieredzi izlietot Latvijas un Baltijas tautsaimnieciskā atdzimšanā.

V. Liepiņš ir Latvijas Tautas Frontes padomes un Latviešu Nacionālās Apvienības Kanadā padomes loceklis un LATS priekšsēdis.

I.

JAUNĀKIE POLITISKIE NOTIKUMI.

Polija atbalsta Lietuvas neatkarības cīņu. Kanadas ārlietu ministrs Dž. Klarks apņēma palīdzību Lietuvai caur Poliju. Tā viņš izteicies žurnālistiem Toronto. Palīdzības iespējas viņš pārrunās ar Lietuvas ministru prezidentu Kazimieru Pruskienī, kad viņa 30. aprīlī ieradīsies Otavā.

Lietuva lūgusi Kanadas palīdzību demokrātisko iestāžu ekonomiskās saimniecības iekārtošanā. Kanada palīdzes iekārtot finanču ministriju un dos padomus muitas lietās.

Kanada atkārtoti brīdinās Padomju Savienību nepielietot varu savu mērķu uzspiešanai un pārrunās Lietuvas jautājumu NATO konforencē Briselē.

Tā nu šķiet, ka Kanada patlaban izrāda vislielāko atbalstu Rietumos. Vai tas varētu būt mūsu aktīvās darbības un Baltiešu vakaru nopelnis?

Starplaikā Latvijā nav vairs pieejams benzīns privātām auto mašīnām, kamēr Igaunija ignorē Maskavas norādes un solas izpildīt visus Lietuvas pasūtījumus, ignorējot padomju blokādi.

Katra stunda nes politiskus jaunumus Baltijā. Sekosim tiem ar uzmanību un vēlēsīm izturību ir latviešiem, ir lietuviešiem, ir igauņiem.

Š.

LATVIEŠU SKOLA MONTREALĀ.

Montrealas latviešu skola savu tekošo mācības gadu beigs 11. maijā.

Sogad skola notika piektdienas vakaros un sestdienas rītos Latviešu Centrā.

Piektdienas vakaros mācās Mēs Mācāmies Latviski (MML) skolnieki, kas latviešu valodu apgūst kā svešvalodu. Šajā bērnu grupā patlaban 13 bērnu, kušus māca skolotāji Imants Steprāns, Šarlote Stebnskil un Roberts Vītiņš.

Sestdienas skolu apmeklē bērni, kas mājās runā latviski. Še ir 10 skolnieku, kušus māca māc. Gunārs Hūns, Ināra Gaile, Anita Porietis - Bedard, Ināra Leimane un Maira Kaniņa.

Skola kopā ar draudzi (Trīsvienības - red.) atzīmēja Ziemsvētkus kopējā eglītes vakarā. Skolnieki piedalījās Ziemsvētku stāsta dzīvā bildē un kopā ar skolotājiem uzveda ludziņu Ziemsvētku buķēli.

Draudzīgo aicinājumu skola atzīmēja internī. Vecāko klašu skolnieki lasīja pašu rakstītas apceres par Kārlī Ulmani un Draudzīgo Aicinājumu. Jaunākie skolnieki deklamēja tautas dziesmas un

dzejoļus par darba tikumu un grāmatu lasīšanu.

Sekojošas organizācijas un ģimenes atcerējās mūsu skolu ar ziedojumiem:

Daugavas Vanagu Kanadas valde, LNAK Izglītības un Kultūras fonds, latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze, DV Montrealas nodaļa, Biruta Senkēviča, Toronto, Alma Apse, Ruta un Eriks Leimaņi un Denis Bedard.

Paldies visiem ziedotājiem!

Sogad mūsu skolu beigs trīs sestās klases skolnieki - Dāgs Demandt, Andra Leimane un Māra Leimane.

Aicinām visus piedalīties skolas mācības gada noslēgumā piektdien, 11. maijā, plkst. 19:00, Centrā. Lūdzam pēmt līdz groziņus.

Gatavojoties nākošajam mācību gadam, lūdzam pieņemt jaunus skolniekus.

Esam iecerējuši uzsākt arī Bērnu dārza klasi trīs gadu vecai bērnu grupai, kas prot latviski. Ieinteresētie vecāki lūgti zvanīt skolas pārzinei Inārai Gailei, tel. 481-3923.

SKOLAS VADĪBA.

APRĪĻA JOKS SARĪKOJUMS.

Savu noteiktu vietu mūsu sarīkojumu laikrādī, acīmredzot, ieņēmis MLB Aprīļa joks sarīkojums, jo tas arvien ir labi apmeklēts. Ta tas bija arī šogad, kad notika pēdējā marta dienā, mūsu pašu centrā. Bija ieradusies 125 viesi.

Vakara programmu bija sastādījusi Elga Čops, kas teica šādu ievadu:

Aprīlis ir atkal klāt, un te nu mēs atkal esam. Tā vien liekas, ka nupat vēl kavējamies pagājušā gada vakarā - tik ātri iet laiks. Kas gan viss šai gada laikā nav noticis! Režīmi ir statujas gāztas un gāžas, pasaule perkstēdama griežas iekšā jaunā gropē ar prieku šaltīm, arī bailu un nedrošības zobu klabēšanu, un visi stūkākie garīgi, kā veci naidi, nenovīdība, mantrausība, iedzīvošanās kāre, neuzticība un t. t. stāv gar malām un špicē ausis. Mūsu pašu, cilvēku, īsās dzīvītes iet uz priekšu tikai vienā virzienā - uz zelta gadiem jeb pa zelta gadiem, citiem vārdiem - košo saules rietu.

Noriet saule vakarā,
Koku galus veltīdama;
Liepai lika zelta kroni,
Ozolam sudrabiņa.

Vai tā nav savāda būšana. Visumā runājot, šis rieta posms tiek zeltīts un sudrabots, bet, tikko pienāk personīgi, tā nelaime klāt. Pirmie sirmie mati un pirmās grumbas ir traģēdija. Līdz ar to sākas varonīga, kaut arī jau iepriekš zaudēta cīņa, ar to briesmīgo lietu, ko sauc par vecumu un ko nemaz nedrīkst pieminēt un vārdā saukt. Kad zelta gadu cilvēki satieka pēc ilgāka laika, kaut sabijušies viens no otra un slepeni domādami - nu, es nu gan tā neizskatos - sparīgi apgalvo: "Nu, bet tu nu gan nemaz nemainies, nūdien, tāpat kā 10 gadus atpakaļ!" Nu jāsaprot, ka vairs nav glābiņa - zelta laikmetā iekšā līdz ausīm! Kas tad galu galā ir noticis? Ir tikai iets vienā solī ar laiku, kā iet viss šajā mīļajā, nepilnīgajā pasaulītā, kas pilna ar pretstatiem, arvien lielākām bailēm. Katru dienu mums tas visa apgaismotājs, Televīzijas lodziņš, atklāj jaunus bailu avotus. Nekas vairs nav drošs un labs - ne gaiss, ne ūdens, ne saule, ne pārtika, ne smaržas, ne garšas. Rādās mēs esam nopostījuši ķēniņa dēla trīs dārgumus: sauli, ūdeni un rudzu maizi. Ko nu?

Vienu no nemaldīgām vecuma pazīmēm ir skatīties atpakaļ. Tā jau ir. Kautkur jāskatās, nevar jau visu laiku griestos blenzt, un nākotne tāda migla, ka nekā daudz nevar saskatīt. Cik labi, ka ir tie pagātnes plašumi, kur domās padzīvoties kā tik patīk. Var pikoties, slidināties ar ieskriešanos pa spožo ledu, var skriet aprīļa vējos, ka mati vien plīvo, var droši padzerties no katra avotiņa un kost ābolā bez kādas iepriekš mazgāšanas. Var bez bēdām mielo-

ties ar garšīgiem ēdieniem, kas bagātināti ar tām Dieva dāvanībām, ko sauc par sviestu un krējumu. Piemēram, lamaušiem vai vēja kūkām:

Ņem 1 stopu šūmēta salda krējuma, druscīgi smalkas vaniļas, 2 karotes cukura, izkausē 15 tāfelītes baltā želatīna pus korteli vāroša ūdens, ļauj druscīgi atdzist, tad, veikli klapējot, piemaisa pie šūmētā krējuma, lej formā, kas izslapēta ar aukstu ūdeni un izkaisīta ar cukuru, liek aukstā vietā, lai sasalst. Ēd ar augļu zosti. Tāpat taisa ar šokolādi vai rozā želatīnu. Lamauši gatavi.

Vēja kūkas: Ņem 1 korteli ūdens. Kad vārās, pieliek druscīgi sāls, puskaroti sviesta, vēl piemaisa 1 korteli miltu, vāra kamēr atlec no podiņa, tad liek, lai atdziest. Pieliek 6 olu dzeltenumus, citu pēc cita, lēnām maisot, kamēr mīkla vienāda, pieliek šķēlēto olu baltumu. Lēnām izmaisa vienādu un liek ar karoti vārošos cūku taukos. Vāra smuki dzeltenus. Kad izņem no taukiem, pārkaisa ar cukuru. Dod siltus uz galda ar zafti vai tēju.

Tā - vismaz domās esam izmīelojušies, sastiprinājušies uzņem jaunū pavasari - ar ziediem, putnu vidžināšanu, ar ūdeņu čalām - tie jau čalo arī piesārņoti - un visu dzīves raibumu un dažādību.

Viņa un Inta Hūns lasīja vēl citus darbus. Abas izjustā un veiklā izteiksmē, izsmidzinot klausītājus.

Kā vienmēr, visus iepriecināja mūsu pazīstamais dziedonis Gunārs Aleksis. Viņš dziedāja vairākas dziesmas, kuņu vidū bija kupleja par MLB Zīpotāju, kam par labu šis vakars bija domāts. Pie klavierēm viņu pavadīja Andrējs Vītols.

Telpu atjaunīgi bija dekorējis mākslinieks Ludvigs Kalniņš, kas bija arī sagatavojis Montrealas Bulonī speciālnumuru, ko izdalīja pats.

Biedrības dāmas bija gatavojušas garšīgas vakariņas.

Pēc programmas daļa apmeklētāju priecājās deju virpulī pie skaņu lenšu mūzikas.

Tā nu viens APRĪLA JOKS atkal aizvadīts, gaidīsim nākošo.

I.

EMOCIONĀLU DARBU SKATE.

Montrealas latviešu sabiedrībā nav daudz to, kas nodarbojas ar gleznošanu. Gleznu skates tādēļ ir ar lielām atstarpēm un notikums pats par sevi.

Aprīļa otrā nedēļā savus darbus pirmajā savu darbu skatē plašākai sabiedrībai rādīja Dzintra Paleja, kuņas atsevišķus darbus bijām agrāk pamanījuši dažās kultūras dienu izstādēs.

Mākslas cienītāji La Galerie d'Art telpās varēja skatīt 16 viņas darbus, kuņos raksturīgs ir emocionāls pārdzīvojums. Kā gleznotāja pati izteicās - viņa skatē rādot savu pieredzi.

Kā dažādie skatītāji vērtē šo īpatnējo satikšanos, grūti pateikt. Vismaz ieraksti viesu grāmatā liecināja, ka lielāko daļu tā saistījusi.

Mēs katrs savā veidā meklējam savu identitāti. Paleja to dara savā mākslā. Dzīve viņai ir nemitīga un eksplozīva cīņa, kuņas attēlošanai lieto dažādas krāsas, to kontrastus un kolāžas.

Būtu bijis vēlami, ka gleznu angļiskiem nosaukumiem būtu bijuši pievienoti latviskie. Nav viegli angļiskos tulkot.

Šo rindu autoram vislabāk patika ATTĪKSME (Relationship). Vai tas ir pareizais tulkojums, nezinu. Pārspīlētas cilvēku ķermeņu formas mākslā nav nekas neparasts, un Palejai to netrūkst.

Patika Gladiolas. Klusās dabas māksliniece labprāt gleznojot. Varbūt, ka nākamajā skatē varētu būt šo darbu izlase.

Daudzos darbos patīkamas krāsu spēles. Citos tās tīri eksplozīvas.

Paldies par izdevību iepazīties un autorei komentāriem. Mūsu mazajā sabiedrībā Palejas devums bija notikums. Žēl, ka galerija bija tik tālu

un pilnīgi svešā pilsētas stūrī. Tas, droši vien, kavēja vienu otru uz skati nokļūt, it sevišķi pensionārus. Latviešu labad Centrs būtu bijis daudz piemērotāks.

Katrā ziņā gaidīsim Dzintras Palejas nākamo darbu skati.

M. ŠTAUVERS.

KĀ CENTRS PULSĒ?

11. aprīlī uz pirmo darba sēdi Centrā sanāca jaunievēlētā valde.

Ar klusuma brīdi pieminēja Centra revīzijas komisijas locekli Agrumu Pēteri, kas 1. aprīlī pievienojies veļu pulkiem. Viņa piemīpai Centrs novēlēja Tērvetes bērnu nometnei \$ 50.00.

Kandidātu trūkuma dēļ Centra pilnsapulcē valdē varēja ievēlēt tikai 10 valdes locekļus (līdz šim bija 12), bez īpašas balsošanas. Amatus sadalīja šādi:

E. Auders, mantzinis, J. Bilinskis, sarīkojumi un saimniecība, L. Bisenieks, palīgs J. Bilinskim J. Birze, sekretārs, G. Hūns, būvniecība, V. Hūns palīgs G. Hūnam, L. Kalniņš, māksla, A. Pušpurs, kasieris, J. Tērauds, priekšnieks, A. Vītols, priekšnieka atvītotājs.

Revīzijas komisijā - A. Caune, V. Kalacis un A. Krievs.

Salabota trauku mazgājamā mašīna (\$ 250) un ar lielu steigu ir jālabo jumts. Centrs saņēmis no igauņu baznīcas kā ziedojumu 42 krēslus.

J. Tērauds un G. Hūns ziņoja par Baltiešu vakaru Otavā, kur tie bija tikušies ar Kanadas parlamentāriešiem. Kanadas ārlietu ministrs Dž. Klarks ir saņēmis un iepazīnie ar Centra rakstīto vēstuli (MLB Zīpotāja aprīļa numura 21. lpp.) un sastādījis speciālu komiteju, kas nodarbojas ar Baltijas valdību jautājumu. Vakars devis iespēju apgaismot parlamentāriešus. Netrūkstot to vidū tādu, kam esot maz intereses par notikumiem Baltijā.

Centrs saņēmis pateicību no Montrealas lietuviešu sabiedrības par piedalīšanos 31. marta demonstrācijā un par atbalstu Lietuvas brīvībai.

Caņas pārrunas izraisīja Latviešu Jaunatnes cīņums atbalstīt 3. mūzikas nometni šā gada vasarā Orfordā, Kvebekā. Atbalsts nepieciešams Latvijas mūziķu uzņemšanai, kas nometnē piedalīsies kā lektori. Centra valde atvēlēja \$ 500.- no sava izturības fonda.

22. aprīlī Rosemount vidusskolasuzaicinātie Rīgas 50. vidusskolas audzēķi un viņu audzinātāja ierodas Montrealā.

19. maijā, plkst. 18:00, Centrā notiks DV Toronto nodalās teātra izrāde. Izrādīs A. Eglīša "Bezkaunīgie veči". Ieeja \$ 12. Pensionāriem un studentiem \$ 10.

18. jūlijā Rīgas Dailes teātra aktieris E. Liepiņš uzvedīs lugu bērniem "Jērādīpa".

Nākošā valdes sēde notiks 16. maijā, plkst. 19:30, Centrā. Centra valdes sēdēs var piedalīties ikviens interesents.

L. KALNIŅŠ.

LATVIEŠU SKOLAS MONTREALĀ

1989./90. mācības gada

NO SLĒGUMS

piektdien, 11. maijā, plkst. 19:00, Latviešu Centrā, 3955 Provosta ielā, Lašīnā.

- Skolas bērnu priekšnesumi.
- Azāids (lūdzam ņemt līdz groziņus).

Ikvienu apmeklēt lūdz

SKOLAS VADĪBA.

LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKU PADOME

r ī k o

ATBALSTA VAKARIŅAS

par labu

III MŪZIKAS NOMETNEI
Mt. Orfordā,

sestdien, 5. maijā, plkst. 17:00, Latviešu Centrā, 3955 Provosta ielā, Lašīnā.

PROGRAMMA: Mūzikāli priekšnesumi Andra Gūtmaņa vadībā.
Ačkups.

SILTAS VAKARIŅAS - \$ 10.00

IEEJA: pret labprātīgiem ziedojumiem.

III Mūzikas nometnē, kas notiks no 17. - 27. jūnijam, Orfordas mūzikas centrā, piedalīsies seši lektori no Latvijas. Viņu uzturēšanās Kanadā rīkotājiem izmaksā vairāk kā kā katra nometnotāja dalības maksa, vai, apmēram, \$ 4.500.-. Tādēļ, atbalsts ir ļoti nepieciešams.

Ikvienam mūsu jaunatnes labvēlim un mūzikas cienītājam šo sarīkojumu apmeklēt aicina

RĪKOTĀJI.

KURZEMES CIETOKŠŅA

45 gadu kaujas atceres

S A R Ī K O J U M S

notiks š. g. 12. maijā, plkst. 18:00,
Dzintaros.

Priekšnesumos:

- ./ 45 gadu atceres referāts,
- ./ veltījums bijušajiem kauju draugiem,
- ./ dziesmas un mūzika,
- ./ saviesīgs atceres vakars.

Tas viss veltīts tiem, kas nepārnāca...

Bufete,
azāids,
silti un auksti
padzērieni.

Tiksimies, atcerēsimies, pulcēsimies
skaistajā maija mēnesī mūsu pašu
Dzintaros!

Visus tur laipni aicina

DV MONTREALAS NODAĻAS
valde.

DV MONTREALA NODAĻA

r ī k o

Šā gada 19. maijā, plkst. 18:00, Latviešu centrā, Lašīnā,

ieciņītās
Anšlāva Eglīša lugas

B E Z K A U N Ī G I E V E Č I

TEĀTRA IZRĀDI.

Labi pazīstamā režisora, montrealieša
Gunāra Vērenieka
režijā.

Šo lugu uzvedīs

DV Toronto teātra kopas aktieri.

IEEJA: \$ 12.- no personas.
\$ 10.- pensionāriem un studentiem.

Būs arī pilna bufete ar dzērieniem un
a z a i d u,
kas noslēgsies ar sabiedrisku vakaru.

Visus mīļi aicina

DV MONTREALAS NODAĻAS
valde.

PENSIONĀRI.

22. martā, Pensionāru apvienības kārtējā sēdē, Par Latvijas Nacionālo Neatkarības Kustību (LNNK) pastāstīja no Latvijas iebrāukušais Guņārs P o i š s. Viņš, būdams šīs organizācijas biedrs, labi pārzina tās mērķus. Viņš īsumā paskaidroja tās atšķirību no LITF. Tagad darbamies Rīgas Ķekavas vienībā, bet nākdams no Gulbenes rajona, kur kā agronoms bijis arī kolchoza

priekšsēdis, viņš labi pārzina kolchozu sistēmu un lauksaimniecības stāvokli vispār. Jaungulbenes kolchozs, kas aptver, apmēram, pagasta platību, saražojis tikai pusi no tā, ko 1938. g. No tā paša liels procents ražas jānosūta uz Ļeņingradu.

Palīdzējis tautiešiem, kas atlaisti no izsūtījuma. Atbildēdams uz jautājumiem par pāriešanu uz privāto saimniecību tagadējos apstākļos, Poišs apļiecināja, ka tiešu ierobežojumu tam nav un ka Latvijā sākušas iekārtoties ap 4.000 lauksaimniecības

un darboties, pārvarot daudz un dažādu grūtību. Vajadzīgi ne tikai līdzekļi, bet arī liela uzmanība un fiziskais spēks.

Pensionāri viņa stāstījumu noklausījās ar lielu uzmanību. Kā parasti, bija kafija ar piedevām, kā arī dažas kopīgi nodziedātas dziesmas.

MILDA OZOLA

PENSIONĀRI SERĀS.

5. aprīļa Montrealas pensionāru sanāksme notika sēru noskaņā.

To atklājot Tomsonu Jānis paziņoja skumjo vēsti, ka pēc ilgākas slimības 1. aprīļa vakarā slimnīcā miris Apvienības ilggadīgais priekšnieks A g r u m u P ē t e r i s. Klātesošie viņu godināja ar klusuma brīdi. Rasma Tomsone teica šim gadījumam piemērotas tautas dziesmas, jo aizgājējam dainas un seno latviešu gara mantas bija sirdij tuvas. Galda lūgšanu teica Jūlijs Metums.

Tālāk saieta norise turpinājās klusinātā, kaut parastā kārtībā. Aprīļa mēnesī dzimšanas dienas ir 19 biedriem. Visur bija krāšņu ziedu pārpilnība. Jo sevišķi bagātīgi tie rotāja biedrīnes Veronikas Varoslavānes galdu. Viņu ar apaļu gadu sasniegšanu izjustiem vārdiem apsveica dāmu komitejas priekšiece Lilija Rudzāte, atzīmējama, ka jubilāres atsaucība un izpalīdzība ir liels atbalsts Apvienības darbā.

Pēc tam Veronika apsveica pārējos 18 jubilarus, kuŗu apsveikuma kartiņas visas, tikai dažas dienas pirms aiziešanas Mūžībā, bija parakstījis arī Agrumu Pēteris. Tas bija pēdējais, redzamais apliecinājums par piedomāšanu pie viņa vadītās pensionāru saimes. Vēl ar apaļu gadu sasniegšanu sumināja E. Dudarovu. Kā parasti, sekoja "Daudz baltu dieniņu" un glāze vīna.

Rīgas ciemiņš Uldis, kas ir mācības spēks Latvijas Universitātē, īsumā pastāstīja par pēdējā laika notikumiem Latvijā. Ir daudzi jautājumi, kas jānoskaidro pirms prasām pilnīgu neatkarību, kā, piemēram, ekonomiskais stāvoklis. Viņš aicināja trimdas latviešus palīgā ar padomu kā praksē izkārtot saimniecisko atjaunošanu. Ir arī citas nopietnas problēmas. Viena no tām - daudzie cittautieši Latvijā.

"Ar spēku neko nepadēsim. Ir jāmeklē cits ceļš," viņš nobeidza savu patreizējo stāvokļa vērtējumu.

Siltas pusdienas bija ziedojušas apaļo gadu jubilāres V. Varoslavāne un E. Dudarova, bet sagatavojušas Čaklās dāmas L. Rudzātes vadībā. Sekoja kafija, tortes un liels dzeltens kliņģeris no citiem dzimšanas dienu bērniem.

Agrumu Pēteris vairs nebija. Viņš mēdza sēdēt stūrītī pie kamīna, no kurienes labi varēja pārredzēt plašo telpu un daudzus saietu dalībniekus. Viņš bija klusas dabas cilvēks, kuŗš Pensionāru Apvienību vadīja ar dzīvīgu iegūtu atziņu, ka mazāk runājot var vairāk panākt. Savus vārdus teica lēni ar apdomu. Tie parasti bija lietderīgi ierosinājumi, kas tika atzinīgi saņemti un izvesti dzīvē, piesaistot citus, vai nu tas bija kāds izbraukums vai ierosinājums izkārtot pensionāru darbamniecības darbu izstādi pagājušā gadā, kas arī necerēti labi izdevās.

Viņš paveica vērtīgu darbu vecākās paaudzes apvienošanā. Apvienības pārnedēju sanāksmes izvērtās par gaidītām sadraudzības stundām un patīkamām pārmaiņām ikdienas dzīvē.

Agrumu Pēteris piemiņai Apvienība iegādāsies Latvijas karogu, ko pārvedīs uz viņa dzimto novadu - Cēsīm. Puķu vietā ziedojumus nolēma nodot Tērvetes bērnu vasaras nometnei, kuŗa aizgājējam bija tuva un kuŗas vadītājs viņš bija vairākus gadus. Viņš ļoti mīlēja jaunatni un rūpējās par tās audzināšanu latviskā garā. Viņš mīlēja Tērvetes skaisto dabu visos gada laikos.

6. aprīlī bērnu namā notika sēru svētki un aizgājēja daudzinašana. Nākošā rītā izvadīšana uz krematoriju. Pēc tam aizgājēja pavadītāji un viņa dēls Juris sapulcējās Latviešu Centrā, lai vēl pakavētos atmiņās pie izcilā latvieša un nenogurstošā sabiedriskā darbinieka raženā mūža gaitām.

Saietu ar lūgšanu atklāja māc. G. Hūns. Par uzņemšanu un azaidu bija gādājušas pensionāru apvienības dāmas.

Garu ceļu bija mērojuši dievtuŗu pārstāvji no Toronto un pat no tālās Viskonsīnas. Visos saietos no aizgājēja izjustiem vārdiem atvadījās daudzie draugi, dievtuŗi, organizāciju un draudžu pārstāvji.

MILDA OZOLA.

AIZSAULES CEĻOS:

PĒTERIS AGRUMS PIEPULCĒJIES VEĻIEM.

Pēteris Agrums bija cilvēks, par kuŗu ir daudz ko teikt. Daudzpusīgs, darbīgs, plašām zināšanām, vienmēr ar jaunām ierosmēm. Kur gan viņš nebija, kur gan viņš nepielika roku! Viņš nevarēja saprast cilvēkus, kas negrib dalīties ar citiem, kas grib tikai bagātināt sevi.

Viņš piederēja mums visiem, dalīja savu pieredzi, enerģiju un laiku, sevi netaupīdams. Arī netaupīdams vārdus ar atskabargām, ja bija pārliecināts par savu taisnību. Viņa mēraukla bija latvieša dzīves ziņa - būt daļai no visuma, nepostīt, bet kopt.

Ne sunīša es nesperšu,
Ne uguņa pagālītes.
Ir sunītis Dieva laists,
Ir uguņa pagālīte.

Viņš bija labietis, kuŗam pilnas klētis ar tautas mantojumu un dāsna roka.

Man gribas pieminēt Pēteri kā tērvietieti un kaimiņu. Viņa mājas priekšā vienmēr stāvēja divi ērti krēsli, uzaicinādami apsēsties katru, kas tur iegriezās. Viņš bija laipns, vienkāršs, atvērts sarunām, neradīdams sajūtu, ka tiek traucēts un ka apmeklētājs nebūtu tīkams. Tādēļ arī vasaras vidū, kad Tērvete pilna ļaudīm, pie Pēteris bija dzīva kustība.

Pēdējos gados arī ciemiņi no Latvijas, jo tā jau nemaz nevarēja būt, ka radi un draugi, kam rādīja Tērveti, netiktu iepazīstināti.

Viņš bija dzīvnieku, īpaši suņu draugs, un tie pieķērās viņam ar lielu mīlestību. Nevarēju paiet garām Agrumu ceļa galam, lai Čiks nemēģinātu mani piedabūt iet paciemoties. Tā bieži vien mēs iegājām pasēdēt un aprunāties. Nāk prātā rāmas novakares, kad pāri, viņa krastā, vēl spīdēja saule, upe gāja savu nomērīto ceļu, kādreiz izlēca zivs, un mēs runājām tāpat nesteidzīgi par senajiem laikiem, par pārdzīvoto, par lasīto. Mājās esot bija sajūta, ka vienmēr kaut kas saņemts: kāda atziņa, kāds trāpīgs vārds, kāds novērojums.

Rudeņos, kad sākas lietavas, parasti paliek tikai tie rūdītie tērvietieši, kuŗiem mīļš lauku klusums un kuŗi nevar vien nošķirties no pagājušās vasaras. Tad Pēteris neatteicās no karstas zupas šķīvja vai zivju maltītes, sagādātas turpat upē. Tie bija brīži, kad atplauka omulība un Pēteris humora sajūta. Viņš labi prata atstāstīt dzīvīgu novērotos jocīgos gadījumus, un mēs smējāmies no sirds. Tas viss aizgājis.

Bet mēs jau atkal būsim kaimiņi tur, Avokas mīrā. Vietā, kur Tērvetes latvieši ierīkojuši savu stūrīti un pamazām vien pulcējas kopā.

E. C.

o o o

Tā kā Agrumu Pēteris bija latvju dievtuŗu sadraudzes vecākais viņu pēdējā gaitā izvadīja pēc dievtuŗu tradīcijām. Vācēšana bērnu namā notika 6. aprīļa (sulu mēneša) vakarā. To vadīja torontietis Auseklis Pērkons.

No aizgājēja atvadījās Memeru Arvīds, Alenes Jā-

Vecajam ozolam
Visi zari stingri stāv;
Vecajam tētiņam
Visur gudrs padomiņš.
T. Dz.

Bērnu un nometnes
draugs

AGRUMU PĒTERIS

aizgājis veļos.

Viņu piemin

TĒRVETES VASARAS BĒRNU
NOMETNE.

Filistrs

PĒTERIS AGRUMS

fr. Imantica

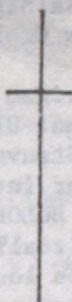
Dzimis 1911. gada 8. februārī,
Latvijā.

Miris 1990. gada 1. aprīlī,
Montrealā.

Viņu piemin

KORPORĀCIJAS KOPA
MONTREALĀ.

Uguntiņa, saules māsa,
Sildi manu augumiņu;
Sildi manu augumiņu,
Glabā manu dvēselīti. T. dz.

Mūsu apvienības priekšnieks

PĒTERIS AGRUMS

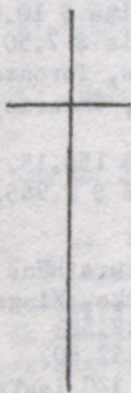
Dzimis 1911. gada 8. februārī,
Latvijā.

Miris 1990. gada 1. aprīlī,
Montrealā.

Sirsnībā viņu piemin

MONTREALAS LATVIEŠU
PENSIONĀRU APVIENĪBA.

Ar Dieviņu bāleliņi,
Ar Dieviņu labi ļaudis;
Ne mūžam neatnākšu
Jūsu vārtus virināt.
T. dz.

Čaklais MLB Ziņotāja līdzstrādnieks
un Montrealas Latviešu Biedrības
pasākumu atbalstītājs

AGRUMU PĒTERIS

Dzimis 1911. gada 8. februārī,
Latvijā.

Miris 1990. gada 1. aprīlī,
Montrealā.

pievienojies aizsaules ceļinieku
saimei.

Viņu piemin

MLB ZIŅOTĀJA REDAKCIJA
un
MONTREALAS LATVIEŠU
BIEDRĪBA.

nis, Montrealas korporāciju kopas vadītājs
Leonīds Jansons, Dievtuņu vecāko padomes
priekšsēdis Edgars Krastkalns, fraternitas
Imantica pārstāvis Jānis Paliēps, Montrealas
Latviešu Biedrības priekšnieks un MLB Ziņotā-
ja redaktors Mārtiņš Štaubers, Montrealas
Latviešu Sabiedriskā Centra priekšnieks Jānis
Tērauds, Montrealas latviešu kredītsabiedrī-
bas priekšnieks Gunārs Jākobsons, Tērvetes
bērnu vasaras nometnes vadītājs Jānis Mateus,
Gunārs Freimanis no Latvijas, dievtuņu Burt-
nieku draudze, Rasma Tomšone, ar dziesmām
Andrējs Vītols un Jānis Mateus, Veronika
Varšlavāne no pensionāriem. Bet otrā dienā
izvadīšanā uz krematoriju - atkal Gunārs
Freimanis ar dzejoli, Gunārs Hūns, Viesturs
Hūns, DV Montrealas vanagu un vanadžu vārdā,
un Jānis Tomšons, Montrealas Latviešu Pensio-
nāru Apvienības vārdā.

Vākšana bija pulcinājusi ap 110 pavadī-
tāju. Nepilns 100 bija izvadīšanā uz kremato-
riju, bet kādi 90 piemiņas mielastā Latviešu
Centrā.

Bēru namā bija izstādīti aizgājēja latvju
lietiskās mākslas darinātie darbi.

Par aizgājēju sēro dēls Juris un visa lat-
viešu sabiedrība.

o o o

Pēteris Agrums jeb Agrumu Pēteris, kā vi-
ņam pašam labpatika sevi saukt, bija viens no
čaklākiem MLB Ziņotāja līdzstrādniekiem. Vi-
ņam patika rakstīt par visdažādākiem tema-
tiem, bet it sevišķi viņam padevās dažādo sa-
ietu, sanāksmju un sarīkojumu reportāžas. Bi-
ja arī liels fotogrāfs. Sastādījis vairākus
albūmus ar mūsu sabiedriskās dzīves aprišu
iemūžinājumiem fotogrāfijās. Sapulcēs viņš
pierakstīja notikumu gaitu pierakstēs, jo ar-
vien turēja godā latviešu valodu.

MLB redakcijai un plašajai lasītāju saimei
Agrumu Pēteris pietrūks ļoti, jo nebūs vairs
viņa ziņojumi un raksti MLB Ziņotājā nedz arī
laikrakstos LAIKS un LATVIJA-AMERIKĀ.

Mūsu preses ļaužu skaits sarūk. Ceram, ka
aizgāja paraugam sekos jauni censoņi, uzpe-
moties dažkārt nepateicīgos reportiera pienā-
kumus.

Sakām Agrumu Pēterim sirsnīgu paldies par
viņa milzu devumu un vēlam vieglas smiltis.

M. Štaubers,
MLB Ziņotāja redaktors.

Agrumu Pēteris
Tērvetē.

RĪGAS VIDUSSKOLNIEKI.

22. aprīlī no Maskavas Montrealā ieradās 6 Rīgas 50. vidusskolas skolnieki ar savu audzinātāju Valentīni Matrozi. Septiņi skolnieki - Mārtiņu Barkānu - Maskavas muitas ierēdņi nebija izlaiduši vīzā ielaistas tehniskas kļūmes dēļ. Šī kļūme bija visus ceļotājus ļoti satraukusi.

Rosemount vidusskolas skolotāja Jāņa Mateus ierosmē pagājušo gadu (kā tas jau agrāk MLB Zīpotājā ziņots) uzņēma sakarus ar šo Rīgas skolu, kurā mācās vairāk kā 1.000 skolnieku un uzsāka apmaiņas programmu, kas solas izvērsties par sevišķi plašu pasākumu.

Rīdzinieki šē pavadīs veselu mēnesi un dosies arī īsos izbraukumos uz Toronto un Ņujorku.

Viņiem paredzēta prasīga programma, kurās ietvaros, katrs varēs papildināt zināšanas savā interesē laukā un karjēras veidošanā. Viņi apmeklēs dažādus uzņēmumus, slimnīcas un universitātes.

Jau ar iebraukšanu tie izpelnījušies šejieniņu ievērību. Plašu rakstu ar foto uzņēmumu 27. aprīļa numura 3. lpp. ievietojis Montrealas angļu valodas rīta laikraksts Gazette. 26. aprīļa ziņu raidījumā plašāku reportāžu pārraidīja valdības CBC televīzijas raidītājs.

26. aprīlī skolas vadība bija sarīkojusi Īpašas sagaidīšanas pusdienas, kurās bija gatavojuši pavāru kursa studenti, kas garšīgās maltītes pasniedza kā viesmīļi.

Tālos viesus uzrunāja skolas pārzinis J. Mekkalums (MacCallum), skolu pārvaldes locekle G. Lorda un Montrealas latviešu sabiedrības vārdā MLB priekšnieks M. Štauers.

50. ģimnazijas vārdā runāja skolotāja Valentīna Matroze, pasniedzama grāmatu par latviešu tekstilmākslu un nododama 50 dažādus latviešu bērnu zīmējumus. Viņa bija arī atvedusi sporta sadraudzības spēļu zelta, sudraba un bronzas medaļas.

Jācer, ka šē varēs ierasties arī Mārtiņš Barkāns. Tad ciemošanās būs pilnīga.

Vēlam vidusskolniekiem gaišas un sekmīgas diena Montrealā. Ceram, ka viņi kaut ko par savām gaitām un piedzīvojumiem pavēstīs mūsu MLB Zīpotāja slejās.

M. Štauers.

LNAK un V. Liepiņa ierosmē 4. maija agrā rīta stundā, apmēram, no 4 līdz 8, ir paredzēta telefoniska noklausīšanās par to, kā Latvijas PSR Augstākā padome balsos Latvijas Republikas neatkarības jautājumā.

Šī noklausīšanās ir paredzēta mūsu pašu Centrā, 3955 Provost ielā. Līdzīgas noklausīšanās notiks Toronto un citos latviešu centros.

Šobrīd vēl nav tieši zināms, kad īsti balsošana notiks, tādēļ galīgā izziņošana būs iespējama pa CENTRA TĀLRUNĀ TĪKLU.

Lietuvieši līdzīgi bija noorganizējuši savas neatkarības pasludināšanas noklausīšanu.

Ceram, ka arī mums tas izdosies.

Tādēļ lūdzam katru paaugstināties par to, kā šis jautājums risinās.

Red.

MLB GADA SAPULCE.

MLB gada sapulce notika 26. aprīlī, Latviešu Centrā. Tā bija pulcinājusi 10 biedrus, kas noklausījās priekšnieka, kasiere, sarīkojumu daļas, bibliotekāra un revīzijas komisijas ziņojumus.

Priekšnieks M. Štauers MLB darbību bija novērtējis par sekmīgu. Kasiere A. Poriete-Bedard ziņoja, ka spiestuves mašīnas parāds samaksāts un ka līdz ar to kasē radies lielāks iztrūkums. Sarīkojumu daļas vadītājs U. Lūsis pieminēja, ka sarīkoti 6 sarīkojumi, bet bibliotekārs J. Birze, ka lasītāju skaits mazinās. Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja A. Krievs. Tā visu bija atra-

dusi labā kārtībā un izteica Īpašu pateicību kasierei A. Poriete-Bedard par teicamo kases vadīšanas darbu.

Pārskatus publicēsīm nākamajā MLB Zīpotāja numurā.

Par MLB priekšnieku atkal ievēlēja Mārtiņu Štauveru, bet valdē līdzšinējos - Elgu Čops, Jāni Birzi, Viesturu Hūnu, Anitu Poriete-Bedard, Ilgu Štauveri, Ulđi Lūsi, bet no jauna - Dagmāru Ziediņu.

Par deleģēto pārstāvi LNAK padomē apstiprināja Robertu Klaiši.

Revīzijas komisijā darbosies visi līdzšinējie locekļi - E. Bārdiņš, A. Krievs un V. Ozols.

Maksājumus atstāja līdzšinējos: biedru maksu \$ 10 gadā, iestāšanās maksu \$ 5; MLB Zīpotāja abonementa maksu pensionāriem un MLB biedriem \$ 17.50 gadā, visiem pārējiem \$ 22.50 gadā. Deva valdei tiesības abonementu maksas paaugstināt, ja gadījumā MLB būtu jāmaksā jaunais federālais nodoklis.

Beidzot izkārtota MLB inkorporācija Kvebekā. Tas izrādījies garš process.

Budžetu 1990./1. darbības gadam sabalansēja \$ 33.000.- apmēros ienākumos un izdevumos.

Sapulcē nekādu akūtu jautājumu nebija. Atzina, ka biedrība arī turpmāk darbosies līdzšinējā kārtībā.

Sapulci vadīja M. Štauers. Pierakstīja Dagmāra Ziediņa. Tā ilga tikai pusotras stundas.

Red.

MLB ZIŅAS:

PATEICĪBA.

Lai MLB Aprīļa joks sarīkojums varētu notikt un izdoties, tam vajadzīgi darbinieki un palīgi. Līdz šim tādu nav trūcis. Šē vēlamies izteikt sevišķu pateicību

toršu cepējam - Astrai Bērziņai, Gitai Lukstiņai, Alīsei Kalniņai, Birutai Ozoliņai un Veltai Ozolai;

čaklajām rokām, kas gādāja par sarīkojuma labu izdošanu - Annai Fromholdai, Gitai Lukstiņai, Margai Lūsei, Annai Kreipānei, Veltai Ozolai un Dagmārai Ziediņai;

veiksmīgajiem viesmīļiem - Ludvigam Kalniņam, Uldim Lūsim, Robertam Kalniņam, Laimonim Ozoliņam un Robertam Vītiņam;

par mantu dāvinājumiem izlozei - Ludvigam Kalniņam, Aīnai un Voldemaram Paeglēm, Vilmai Ulmanei, Veltai Ozolai, Uldim Valteram un Ilgai Štauvei;

Sevišķš paldies māksl. L. Kalniņam par interesanto skatuves dekorējumu un MONTREALAS BULONI joku avīzes sastādīšanu, sagatavošanu un izdalīšanu.

Protams visur piepalīdzēja visi valdes locekļi. Sīrsnīga pateicība visiem apmeklētājiem par atsaudzīgajām sirdīm.

Pateicībā,

Valde.

MLB Zīpotāja tehnisko izdevumu segšanai aprīļa mēnesī esam saņēmuši sekojošus ziedojumus:

Laima Lode \$ 5.50, Alberts Krievs \$ 20.00, Oskars Ozols, Revere, Masačusetā, ASV, \$ 28.75, Sarma G., Austrālijā, \$ 11.40, Irma Klinklāve, Park Ridge, Ilinojā, ASV, \$ 32.50, Maria Polak-Strēle \$ 2.50, Valdis Ozols \$ 2.50, Jānis Hūns \$ 2.50, Valdis Grants, ASV, \$ 3.00, Andra Lazdiņa \$ 10.00, Nikolajs Dulpiņš \$ 12.50, Jāzeps Greizis \$ 7.50, Valerijs Horka \$ 10.00, Zanis Bukovskis, Toronto, Ontario, \$ 2.50, Inta Purva, Hilsburgā, Ontario, \$ 5.00.

Šajā mēnesī no 15 ziedotājiem kopā \$ 156.15.

Darbības gadā no 221 lasītājiem kopā \$ 2.945.26.

Spiestuves mašīnu iegādei ziedojuši:

Pensionāru apvienība \$ 100.00, Viesturs Hūns \$ 5.00, Alberts Krievs \$ 30.00, Otto Puķe, Kingstona, Ontario, \$ 5.00, Elmārs Bārdiņš \$ 12.50.

Šajā mēnesī no 5 lasītājiem kopā \$ 152.50.

Abās kategorijās 1989./90. d. g. no 320 lasītājiem pavisam kopā \$ 6.956.61.

Sīrsnīgs paldies visiem atbalstītājiem.

S A B I E D R I S K Ā S D Z Ī V E S L A I K R Ā D I S :

Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek ev.-lut. dievkalpojumi, 4345 Marcil.
telpu adreses: Ev.-lut. Trīsvienības draudze nams - 3438 Rosedale Ave., tel. 489-3224.
Latviešu Sabiedriskais Centrs - 3955 Provosta ielā, Lašīnā, tel. 634-4082.

-
2. maijā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Organizāciju Padomes darba sēde. Padomes dalībnieces aicinātas sūtīt savus pārstāvjus.
 4. maijā, plkst. 4:00, Latviešu Centrā, iespējams (varētu notikt arī 5. maija rītā, tajā pašā laikā) telefoniska Latvijas PSR augstākās padomes balsojuma par neatkarīgu Latvijas Republiku Noklausīšanās. Vai šī noklausīšanās notiks, par to ziņos Centra telefona komiteja. Piedalīšanās pret ziedojumu.
 5. maijā, plkst. 17:00, Latviešu Centrā, Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomes rīkotās ATBALSTA VAKARIŅAS par labu III Mūzikas nometnei Orfordā (Skatiet Īpašu paziņojumu 27. lpp.).
 6. maijā, plkst. 14:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums. Dievkalpojums būs veltīts Kurzemes cietokšņa atcerei.
 10. maijā, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā sanāksme.
 11. maijā, plkst. 19:00, Latviešu Centrā, Latviešu skolas Montrealā 1989./90. mācības gada noslēgums ar programmu un groziņiem (Skatiet paziņojumu 26. lpp.!).
 12. maijā, plkst. 18:00, DV lauku Īpašumā Dzintaros, DV Montrealas nodaļas Kurzemes cietokšņa atceres vakars (Skatiet paziņojumu 27. lpp.!).
 13. maijā, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Svētās Sirds kapelā, Sulpice ielā, Montrealas katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
 13. maijā, plkst. 11:00, draudzes namā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes Ģimenes dienas dievkalpojums.
plkst. 12:00, apmēram, sadraudzības stunda, kurā par Māti referēs J. Skrautiņš.
 16. maijā, plkst. 19:00, Latviešu Centrā, Baltiešu pastmarku kluba sanāksme. Šī būs pēdējā sanāksme šo pavasari. Klubs sanāksmes atkal atsāks septembrī. Visi interesenti laipni lūgti piedalīties.
 16. maijā, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Sabiedriskā Centra valdes sēde. Sēdē var piedalīties visi interesenti.
 19. maijā, plkst. 18:00, Latviešu Centrā, DV Montrealas nodaļas rīkotā DV Toronto drāmas teātra viesizrāde. Izrādīs A. Egliša Bezkaunīgos veļus. Pēc tam saviesīga dzīve (Skatiet paziņojumu 27. lpp.!).
 20. maijā, plkst. 11:00, Tērvetē, Montrealas latviešu ev.-lut. draudzes sezonas atklāšanas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma kafija, groziņi.
 24. maijā, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā sanāksme.
 27. maijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
 3. jūnijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
 7. jūnijā, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Pensionāru Apvienības kārtējā sanāksme.
 10. jūnijā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
 14. jūnijā, plkst. 19:00, Kanadas laukumā, Baltiešu Federācijas Kanadā Montrealas nodaļas rīkotā AIZVESTO PIEMIŅA.
plkst. 19:30, Mary Queen of the World katoļu katedrālē, Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Plašāks paziņojums nākamreiz.
 17. jūnijā, plkst. 11:00, Mt. Royal kapsētā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes KAPU SVĒTKI.
 17. jūnijā, plkst. 10:30, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapelā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
 17. jūnijā, plkst. 19:00, Orfordā, Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku Padomes III Mūzikas nometnes atklāšana.
 23. un 24. jūnijā, Orfordā, III Mūzikas nometnes Jāņu nedēļas nogales sarīkojumu virkne. Skatiet plašāku ziņojumu 31. lpp. Plašāks paziņojums nākamreiz.

Laipni lūdzam ziņas SABIEDRISKAJAM LAIKRĀDIM iesniegt rakstiski. Ieteicams, ka atsevišķos paziņojumus iesniedzēji sagatavo paši. Lūdzam ievērot iesniegšanas termiņu - ik mēneša 15. datumā! Izņēmumu gadījumos pieņemam vēlīnuspaziņojumus. Ja vien iespējams, sniedziet ziņas par nākamajiem divi mēnešiem.

0312017106

VIDEO EQUIPMENT FOR L A T V I A

VCR's starting from \$ 375
 Video Cameras starting from \$ 1.499
 Double Cassette Radios from \$ 99
 Computers starting from \$ 899

250 V, 50 hz

FIILMS - Sony, Sharp, Panasonic
 Hitachi, Akai, JVC, Aiwa

R. C. LEON SERVICE

5887 Sherbrooke W.
 NDG, Montreal, Qué.

phone - 514-488-3363

Toronto

phone 416-886-7659

LEIKSORAS KAMERORKESTRA

K O N G R E S T S

svētdien, 13. maijā, plkst. 19:00,

Cedar Park baznīcā, 204 Lakeview
avenijā, Pointe Claire, Montrealā.Mūzika - Haidns, Bachs, Mocerts
un Šuberts.

Diriģents - Andris GŪTMANIS.

Solo vijolnieks - Haratchia Sevadjan.

IEEJA: pret labprātīgiem ziedojumiem,
sākot ar \$ 4.-.

Informācija: tel. 630-4362

Apmeklēt aicina

RIKOTĀJI.

Lūdzam lasītājus paziņot katru adreses
maiņu, dzīvokļa numuru ieskaitot! Red.

TORTES godiem, viesī-
bām un pašu priekam.

PASŪTINĀJUMI:

tālrūnis 457-9832.

Šo MLB Zīpotāja nu-
muru izdalām lasītā-
jiem Montrealā uz ro-
kas 28. aprīļa nedē-
ļas nogales saietos.

Pārējos eksemplārus
nododam Kanadas pastā
30. aprīlī.

Lūdzam ziņot par iz-
devuma nesapņemšanu.

1990.V MLB Z. l.400e.

MŪZIKĀLĀ TEĀTRĀ

TANGO LUGANO VIDEO
LENTAS \$75

Pasūtīnājumi: Latviešu
Jaunatnes Dziesmu Svēt-
ku padomē - 291 Lorraine
Dr., Baie d'Urfé, Qué.,
Canada H9X 2R2

DOMU TALKA

ALTERNATIVES

Prezidents Kārlis Ulmanis:
Celsim Taisnību Nacionālo
Un Taisnību Sociālo!

T. T. ALTERNATIVES
P. O. BOX 998
Hamilton, Ont.
L8N 3R1

COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE

FLOWERS
by
Chrysanthemum

Funeral Directors

• 5810 Sherbrooke St. W.,
Montreal - Business Office
514-483-1870

MLB ZIŅOTĀJA administrātorai A. Porietei - Bedard, 113 Highgate Avenue, Pointe Claire, Québec,
Canada, H9R 2X5, telefons 514-697-6624.

Ar šo nosūtītu abonementa samaksu (\$22.50 vai 17.50 sk. līkmes) par _____ gadu/iem \$ _____	
Gaisa pasta piemaksu ASV - \$5.-, citos kontinentos - \$12.-	\$ _____
Ziedoju izdevuma tehnisko izdevumu segšanai	\$ _____
Ziedoju spiestuvei māšīnu iegādei	\$ _____
Vēlos saņemt sekojošus agrākos MLB Zīpotāja numurus: _____ à \$ 2.-	\$ _____
Dāvinu MLB Zīpotāju _____	\$ _____
Iesaku nosūtīt paraugburtnīcas _____	\$ _____
Ar šo nosūtītu iestāšanās maksu Montreālas Latviešu Biedrībā - \$ 5.-	\$ _____
Ar šo nosūtītu MLB biedru maksu par _____ darbības gadu (à \$ 10.-)	\$ _____
Ar šo nosūtītu LNAK dalības maksu par _____ gadiem (à \$10.-)	\$ _____
Ziedoju MLB darbs un pasākumu veicināšanai	\$ _____
Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda.	Pavisam kopā
	\$ _____

(Makeitēja vārds, uzvārds, pasta kods, telefona numurs)

(paraksts)

MLB ZIŅOTĀJS.

ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montreālas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2,
tālrūnis 514-457-9832.

REDAKTORS: Mārtiņš Štauers. ADMINISTRĀTORE: Anita Poriet-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe
Claire, Qué., Canada, H9R 2X5, tālrūnis 514-697-6624. EKSPEDICIJA: Valta Ozols. DAR-
BINIEKI: Jānis Birze, Ilga Cops, Edgars Kajaks, Vīna Kajaks, Austra Konovalova, Anna
Kreipāne, Pēteris Kreipāne, Voldemārs Ozols, Ilga Štaure un vēl daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 22.50 gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kaņģe invalīdiem -
\$ 17.50 gadā; gaisa pasta piemaksu uz ASV - \$ 5.-, uz citiem kontinentiem \$ 12.-.
Atsevišķas agrākas burtnīcas pret \$ 2.- ziedojumu. Lappušu maksa: 1/4 lpp. - \$ 20.-,
1/3 lpp. - \$ 25.-; 1/2 lpp. - \$ 30.-; 3/4 lpp. - \$ 50.-; pilna lpp. - \$ 55.-; klīve-
ju un paziņojumu sagatavošana \$ 15.-. Iespējama arī foto uzņēmumu publicēšana.
Ceki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. MLB ZIŅOTĀJS, tāpat kā MLB, ir bez-
peļņas pasākums; visus ienākumus redakcija izmanto tā izdošanas vajadzībām.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli takojamam numuram iesūtāmi vai nododāmi redakci-
jā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumu publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakci-
ja var rakstus šķērt. Raksti un ziņas nepauž uz MLB valdes, ne redakcijas, nedz tās darbinie-
ku ievēlētus iztīrītājus jautājumus. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jā-
parakstā. Anonīmus rakstus redakcija ignorē.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY MAY 1990 MAI MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
SOCIÉTÉ DES LETTONS DE MONTREAL BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Société des Lettons de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society: 291 Lorraine
Drive, Baie d'Urfé, Canada H9X 2R2, telephone 514-457-9832.